

Szerkesztőség, Kládóhivatal  
 Nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.  
 Telefon: 151. Sürögnyelv: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi feladata és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

# ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej fel. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tartja szerint. —:

XLVII. évfolyam, 194. szám \* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF \* Szombat, 1932. augusztus 20

## „A Magyar Párt nem előlegez bizalmat a kormánynak”

— mondotta gróf Bethlen György a Kamarában — Hegedüs Nándor az elmaradt nyugdíjak és köztisztviselői illetmények kifizetését követelte — Az esküt nem tett nyugdíjasok ügye is rendezést kíván — Botrányt provokáltak a cuzisták — „Itt nincsen helye a zsidóknak” — Kölcsönösen sértegették egymást a zsidó és cuzista képviselők

### A többségi képviselők akadályozták meg a verekedést a Kamarában

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Hegedüs Nándor rámutatott arra, hogy a sajtóban olyan hírek láttak napvilágot, — anélkül, hogy cáfolatot nyertek volna, — amelyek szerint a kormány az új kölcsönből a tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat folyósítja, míg az illetmény-hátralékokat a rendes havi inkasszóból törlesztik. Hegedüs kijelenti, hogy nem hiszi, miszerint a rendes inkasszóból telik majd a tisztviselői és nyugdíjas hátralékok csökkentésére. Nem ismeri a nyugdíjas és tisztviselői hátralékok összegét, de kötelességének tartja, hogy az előző kormány felhárított eljárása folytán még jelenleg is fennálló adósságokat figyelmébe ajánlja a kormánynak.

Hegedüs beszédének további folyamán kérdést tesz fel az irányban, hogy mikor intézik el az 1929. évi nyugdíjtörvény alapján benyújtott interpellációt, amely az esküt nem tett tanítók és tisztviselők érdekében történt. Ezt a beadványt az akkori kormány azzal, hogy nincsen pénz, egyszerűen, minden további nélkül ad acta tette. A törvényadta jogokat pedig nem lehet így elintézni. D. R. Ioaniteșcu munkaügyi miniszter válaszol Hegedüs Nándor beszédére és kijelenti, hogy ebben az ügyben minden lehetővé fog követni a kormány. Nem szabad azonban elfeledkezni arról, hogy súlyos örökséget vettek át az előző kormánytól és a jelenleg rendelkezésre álló eszközök egyelőre nem engedik, hogy egyszerre mindent helyrehozhassanak. A helyzet az előző hónapokhoz képest lényeges javulást mutat, ez elvitathatatlan, — mondotta a miniszter — és a kormány a jövőben is megtesz mindent, hogy fokozatosan enyhítsen a nyugdíjasok és tisztviselők helyzetén.

### Rendezni kell végre a kisebbségi problémát

Hegedüs Nándor nincsen megelégedve a munkaügyi miniszter válaszával és kifejti, hogy vannak olyan nyugdíjasok és köztisztviselők, akik még májusra és júniusra sem kapták meg illetményeiket, mert egyes helyeken más célokra használják fel a kiutalt összegeket. Kérde, hogy vajon ezek mikor fognak illetményeikhez hozzájutni? Vasilescu Valjean az erdélyi római katolikus státus ügyét teszi szóvá és kéri, hogy semmisítsék meg a Vatikánnal kötött egyezményt, mert az rendkívüli károkat okoz az államnak.

Valjean: — Az államot egy milliárd kár érte!

Dr. Sulyok István: — Hogy mondhat ilyet? Hiszen a Status sohasem volt az államé!

A felirati vita első felszólalója ma gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke volt. Bethlen deklarációt olvasott fel,

amely hangsúlyozza, hogy a lefolytatott választások bebizonyították, hogy a romániai magyarság túlnyomó része kitart a Magyar Párt mellett. Kijelenti, hogy nincs abban a helyzetben, hogy olyan értelmű nyilatkozatot tegyen, miszerint a lefolyt választások alatt a kormány és a közigazgatási közegek teljesen semleges magatartást tanúsítottak volna és minden beavatkozás nélkül vezették volna le a választásokat.

Ami a munkaprogramot illeti, Bethlen bejelentette, hogy mindazokhoz a törvényjavaslatokhoz, amelyek az ország helyzetének feljavítását és a nép általános érdekeit szolgálják, a Magyar Párt készséggel hozzájárul és ennek munkájában a kormányt mindig támogatni fogja. A kisebbségek szerepére térve át, kifejti, hogy az összes politikai pártok, kivétel nélkül elismerték, hogy a nemzeti ki-

### „Igy alacsonyítják le a törvényhozást”

Weissmann: Megtarthatja az ideológiáját, de változtassa meg a terminológiáját!

Cuzisták: Üljön le, vagy menjen ki!

Weissmann: Engem román állampolgárok küldtek ide, tehát jogosan ülök itt!

Robu: Román állampolgárok? Egyesek zsidóknak, mások evreunak, ismét mások izraelitának, vagy ovreinek nevezik magukat! Ki tudja a sok név közül melyik az igazi? Mégis csak legjobban a „jidani”!

Weissmann: Ez a kifejezés a zsidóságra sértő!

Robu: Ez a piszok fajta! Hallgasson, nem vagyunk Jeruzsálemben!

Landau: Maga hülye, maga örült!

Beldie (kormánypárti): Csendet kérünk! (a zsidó-pártiakhoz): Ugyan hagyják abba, hát nem látják, hogy mennyire komolytalan a dolog?

Robu: Ahá, közeledik a zsidókhöz?!

Landau: Maga csak hallgasson! Üzletet kötött a zsidó Birkenfelddel!

Robu: Hazugság, rágalom!

Beldie: Önt vádolták, tisztázza hát magát!

Cuza: Ugyan, ne rágalmazzatok!

Robu ismét sértő kifejezéseket használ, mire Landau kéri az elnököt, hogy utasítsa rendre.

Beldie: Robu! Mondja, miért verte meg magát az Isten ilyen természettel?!

Cuza: Nem emelhetnek vádat ellenünk ilyen rongyok!

Beldie: Rongy maga! Szégyelje magát!

Percekig tartó hatalmas vihar következik ezután, ami alatt egy a cuzisták, mint a zsidópártiak, a legvaskosabb gorombaságokat vagdossák egymás feleire. Végül a helyzet annyira elmérgesedik, hogy mindkét párt tagjai elhagyják helyeiket és dühösen közelednek egymás felé. Kevés hja,

sebbségek ügyét végre mégis csak rendezni kell. A tizennégy éve elintézésre váró probléma megoldását elsősorban a hatalmon lévő párttól várják, amely a gyulafehérvári pontokat megalkotta.

A választelirati javaslat évszázados, régi parlamenti szokás szerint, a kormány iránti bizalom vagy bizalmatlanság kifejezése — folytatta Bethlen György — a Magyar Párt pedig nem érzi ezt az előlegezett bizalmat s ezért a választelirati javaslatot nem szavazza meg! Ezzel gróf Bethlen György befejezte beszédét.

Utána Botez kormánypárti, majd Robu cuzista szólaltak fel. Robu már első szavaival incidenseket provokált és beszédét állandó kiabálás, botrányok és sértegetések pergőtűzében folytatta. Robu cuzista beszédét azzal kezdte, hogy önmagát magasztalta általános derűtlenség közepette. Élénk színekkel csepette a háború alatt viselt dolgait: hőstettek és csataleírások után borzalmas szenvedéseit tárta a Kamara elé. Végül áttért a román nép szenvedéseire, amelyeket a zsidók okoznak.

### Kezdődik a botrány

Landau zsidópárti képviselő tiltakozik a „jidani” kifejezés ellen és kéri az elnököt, hogy utasítsa ezért rendre Robut. Ebből nagy szóváltás keletkezik Landau és Robu között, a cuzisták és zsidópártiak állandó közbeszólásával. Robu sértő kifejezéseket használ, mire Misu Weismann rákiált:

— Nem parlamentáris kifejezéseket, amelyeket használ! Mégsem lehet így egymillió főnyi zsidóságot sértegetni! Majd kéri az elnököt, hogy utasítsa rendre a képviselőt és figyelmeztesse, hogy használjon parlamentáris kifejezéseket.

Robu: Örüljenek, hogy itt vannak! Ez a román nép parlamentje, itt tehát nincs helye a zsidóknak! Mit keres itt?

hogy verekedéssé nem fajult a botrány, csupán a lektorok és a többségi képviselők közbelépése akadályozta meg azt. Végre hosszabb csitítási kísérletek után valamennyire helyre állott a rend. Pelivan elnök ekkor kifejtette, hogy az országban minden polgár egyenlő. Utasította Cucát, hogy a rongy kifejezést vonja vissza.

Cuza: Rendben van, ez nem parlamentáris kifejezés, de a degenerált az parlamentáris!

Landau: Igen. Maga degenerált!

Robu: Hallja, maga zsidó! Ne kényszerítsen, hogy felálljak a helyemről és odamenjek!

Dr. Márton Ernő: Ne fenyegetőzzék, nem ijedünk meg.

Cuza: Hallgasson! Különbem velem gyűlik meg a baja!

Robu: Önök olyanná tették a román népet, mint amelyet a lepra tönkretett.

### Huszonhetedikén zár a parlament

Augusztin Popa (kormánypárti): Egyes emberek ily módon alacsonyítják le a törvényhozás házáat!

Robu: Azért is ismétlem: a zsidók olyanok, mint a lepra. És mind árulók.

Dr. Márton Ernő: Hazugság!

Simionescu kéri az elnököt, hogy védje meg a parlament presztízsét. Az elnök többszöri felszólítása után a rend nagynehezen helyre állott. Robu folytatja beszédét, azonban Cuza az elnök kérésére a liberálisok csoportja előtt átnegy Robuhoz és kéri, hogy fejezze be felszólalását. Robu erre kijelenti, hogy Cucát szentnek tartja és így vakon engedelmeskedik neki. Ezután még egy órát beszélt.

A Lupta értesülése szerint a parlament szombaton, a hó 27-én tartja utolsó ülését, amikor befejezik a napirenden levő törvényjavaslatok vitáját,

# A konverziós törvény életbeléptetésének felfüggesztését kéri az aradi Kereskedelmi és Iparkamara

Tizennégy pontból álló memorandumot nyújt be az aradi Kamara a kormányhoz -- „Csak azoknak hozott hasznot a konverziós törvény, akik azt megszavazták” -- A harmincéves tilalomfa -- Emeletes házak — ingyen

## Az adós nyujtsa be a konverziós kérvényeket

A Kereskedelmi és Iparkamara ma délutáni folytatásos ülésén a konverziós törvénynek a gazdasági életre való kihatásával, valamint a szóban lévő törvény módosításával foglalkoztak. A Kamara, mint azt már az Aradi Közlöny jelentette, nemrégiben véleményt kért aradi szak-köröktől a konverzió módosítására vonatkozólag és ezeknek az írásbeli véleményeknek az alapján készítette el egységes memorandumát, amelyet a kormányhoz kíván felterjeszteni.

### Maradjon meg a bekelezési jog!

A memorandum egyik rendkívül érdekes szakasza rávilágít arra, hogy a mezőgazdaság válságát nem lehet megoldani a konverzióval, sőt még azzal sem lehetne ezt a kérdést elintézni, ha a jogszerűt konverziót élvezőknek teljes egészében elengednék az adósságát. Ezzel a válságot csak kitolnák. A mezőgazdaság válsága organikus okokra vezethető vissza és azt mindenekelőtt mezőgazdasági termelésünk racionalizálásával, mechanizálásával lehetne megoldani. A memorandum ezután kifejti, hogy a Kamara vezetőségének az a meggyőződése, hogy

### a konverziós törvény a román háború utáni törvényhozás legrosszabb alkotása

és éppen ezért tartotta a Kamara szükségesnek, hogy a szokásos időpontnál előbb hívja össze a tanácsulást, mint máskor és hogy előterjessze azokat a pontokat, amelyeket egységes memorandumba foglalva a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, valamint a Kamarák Szövetségéhez kívánnak eljuttatni. A memorandum tizenkét pontba foglalja az aradi Kamara kívánságait és ezek a következők:

1. A Kamara teljes tudatában van annak, hogy szükséges a mezőgazdasági adósságok szanálása, azonban állást foglal a jogszerűt, illetve kötelező konverzió ellen. A konverziós kérelemnél minden egyes esetet külön vizsgáljanak felül annak jogosságának szempontjából és tartásuk szem előtt, hogy milyen célra használta fel az adós a kölcsön összegét, hogy mikor vette fel azt és hogy milyen kamatot fizetett? 2. Csak olyanok élvezhessék a konverziót, akik valóban földművelők és akik saját házájukon kívül lettek fizetésképtelenek. Az, aki ma ki tudja fizetni adósságának a felét, megfelelő részletekben a hátralékos összeget is ki tudja majd fizetni. 3. A kölcsön összegének csökkentését csak egészen súlyos esetekben engedélyezzék, ellenben elsősorban alkalmazzának bizonyos fokú csökkentést a kamatoknál és halasszák el az esedékesség, vagy a végrehajtás időpontját. 4. A törvény által biztosított fizetési határidő vagy a fizetési feltételek határideje ne essen nagyon távoli időpontra, mert a mai, könnyen változó viszonyok között, nem lehet tudni, hogy milyen lesz a holnap. 5. Őriztessék meg az érvénye mindazoknak a garanciáknak, amelyeket az óvatos és előrelátó hitelező az adóstól szerzett és elsősorban: tartásuk meg sértetlenül úgy érték, mint sorrend szempontjából a bekelezési, illetve bekelezési jogokat. A garanciák megszüntetése szerzett jogok megsemmisítésével lenne egyenlő. Azt az adóst, aki a konverziót élvezni akarja, kötelezni kell arra, hogy jelzálogjogot biztosítson hitelezőjének. 6. Egy szőlő, földbirtok, kert, stb. tulajdona ne jogosítsa fel annak tulajdonosát a konverzióra, ha ennek a tulaj-

donosnak a főfoglalkozását nem a mezőgazdaság képezi, vagy ha a tulajdonosnak más vagyona is van, amelyből a hitelező kielégíthetné magát, vagy pedig, ha a kapott kölcsönt nem fordította teljes egészében birtoka fejlesztésére. 7. Ne a hitelezőt, hanem az adóst kényszerítsék arra, hogy a konverziós kérvényt benyujtsa, mert ebben az esetben az olyan adós, aki tudja, hogy tulajdonképpen nem lenne joga a konverzióra, a kérvényt nem is nyújtja be. 8. A konvertált összegek behajtását ne a kincstár szervein keresztül végezzék, hanem kötelezzék az adóst arra, hogy a megállapított részleteket pontosan fizesse, mert ellenkező esetben elveszti a konverzióhoz való jogát és a hitelező a szóban lévő adósságot teljes egészében és az eddigi törvényes intézkedésekhez híven behajthatja rajta. 9. A konverziós törvény előnyeit csak valóban arra jogosultak élvezhessék, nehogy a gazdaságilag egyensúlyban lévő földműves demoralizálódjék és hogy ne szenvedjenek károkat a bankok és a betétesek. A memorandum rávilágít a betéteseknek, ezeknek a takarékos és tökegyűjtő embereknek a jelentőségére és kifejti, hogyha számbelileg nem is, de gazdasági szempontból a betétes szinte egyenrangú tényező a mezőgazdával. 10. A konverzió által kívánt áldozatok viselését úgy kell elosztani, hogy az ne veszélyeztesse a pénzügyintézetek létét, szoliditását vagy bonitását. 11. Ügyelni kell arra, hogy azáltal, hogy a mezőgazdáknak jogot adnak arra, hogy adósságaik egy részét ne fizessék ki, ne keletkezzen egy olyan veszedelmes szellem, amely

## „Az adósságelengedés nyomán megjöött az étvágy . . .”

Ezután Faragó Rezső vezérigazgató emelkedett szólásra, aki kifejtette, hogy a konverzió, amelynek lidércnyomása közel egy év óta üli meg az ország gazdasági és hiteléletét, mindennek nevezhető, csak nem konverzió. Sőt szanálásnak sem nevezhető, mert ha a törvény megmaradna, 30 éves tilalomfa inténe a tőketulajdonost, hogy a szanáltakká vált gazdáknak nem lehet hitelt nyújtani. Az európai és amerikai bankkriszisek okaira rámutatva kifejti, hogy Romániában az elmúlt év nyarán és őszen történt bankbukások után a nehézségek közé jutott pénzügyintézetek a konverzió hatása nélkül, nem kerültek volna ilyen helyzetbe, miután sem iparvállalatokban nem voltak immobilizálva, sem pedig külföldi adósságaik nem voltak, amelyeket megvonhattak volna tőlük. Az életbeléptett törvény után most már nehéz visszavenni, amit a konverzió haszonélvezői már magukénak tudtak, de meg kell tenni, nemcsak az ország nemzeti vagyonának nagyrészt képviselő betétek megóvása érdekében és nemcsak azért, mert a pénzügyintézetek az államháztartás legbiztosabb jövedelmi forrását jelentik, hanem azért, mert a törvénnyel olyan lejtőre jutott a gazdasági élet, amelyről hamar vissza kell térni. A konverziónak nevezett adósságelengedésre megjöött az étvágy. A bucaresti-i háztulajdonosok gyűlésén valaki azt indítványozta, hogy a házakra bekelezett tartozások 70 százalékát engedjék el. Nem érti, hogy a szerény indítványozó miért kimélte a megmaradt 30 százalékot és természetesnek tartja, hogyha az adóssággal szerzett kétemeles házak ilyenformán ingyen jutnának tulajdonosaik birtokába. Miért ne kívánhatnának mások is ilyen uton, mások bőrére ingyen házakat. A pénzügyminiszter megjelent reform-

esetleg lehetetlenné teszi, hogy az állam saját követeléseit is behajtsa olyan állampolgároktól, akiket most kötelezettségeik be nem tartására szoktattak. A jelenlegi törvény érvényben tartása a normális időkhöz való visszatérés helyett az anarchia terjedését idézné elő, ami által veszélyeztetve lenne mindaz, ami egy polgári állam rendjéből még megmaradt, mert egy destruktív mentalitás előtt minden autoritás, hatóság elvesztené a presztízst. 12. A Kamara végül is azt kéri, hogy a konverziót módosító törvényjavaslatot küldje el címére a kormány, hogy annak előkészítéssel paragrafusról-paragrafusra megtehesse észrevételeit.

A memorandum végül is tiltakozik azon lelkiismeretlen kampány ellen, amelyet egyes demagógok a pénzügyintézetek ellen indítottak.

A memorandum ismertetése után az első felszólaló Marcus Mihály dr. vezérigazgató volt. Hozzászólása elején kifejti, hogy ő is résztvett az előző parlament munkájában, amely ezt a törvényt megszavazta, azonban azon kevesek közé tartozott, akik nem járultak hozzá a törvény életbeléptetéséhez.

### Tizmilliárd lejnyi jogtalan konverzió

— Az országban összesen mintegy 16 ezer szanálási kérvényt adtak be — mondotta — 14 milliárd lej értékben, amelyből Erdélyre mindössze kétmilliárd lej esik, míg a Regátra 10 milliárd, a többi pedig Bukovinára és Besszarabiára. Ez is elvitathatatlanul mutatja Erdély tisztességes szándékát.

A konverziós törvény különben is csak arra jó, hogy azoknak az uraknak hasznára váljon, akik azt szerkesztették és megszavazták. A szanálások oroszánrészét azok kéri, akik Bucuresztben a Calea Victoriein sétálnak egész nap és Montekarlóban kasszinóznak. Tíz milliárd lejre tehető az az összeg, amelynek erejéig a konverziót jogtalanul igénybe veszik.

A vezérigazgató ezután kifejtette, hogy ellene van a hivatalból való konvertálásnak és a tőke csökkentésének. Ha erre azonban egyes esetekben mégis szükség van, úgy arra megfelelő alapot kell teremteni. Végül is azt javasolja, hogy a kormány függeszse fel 3-4 hónapra a konverzió alkalmazását, amely idő alatt részletesen, pontosan és körültekintéssel ki lehet dolgozni a törvény módosítását. Kéri, hogy javaslatát a Kamara csatolja a memorandumhoz.

tervezete mindenestre szűkíti az engedmények körét, csökkenti a pénzügyintézetek várható kárait, de nem az az eredmény, amit a külföldi szakértők tiltakozása, a kormányválság és az új választások árán várni lehetett. A törvényjavaslatnak vissza kell térni arra az alapra, amelyet hasonló gazdaszanálási reformokban egész Európában respektáltak, a magántulajdon elvének fundamentumára. Faragó vezérigazgató végül is kijelenti, hogy elfogadja az elnökség és Marcus Mihály javaslatát.

### A kamattfizetések megkezdése

Vigyázó László vezérigazgató helyesli az előterjesztett javaslatot, de azt találja szükségesnek, hogy a Kamara a pénzügyintézetj érdeken kívül a többi gazdasági érdekeket is figyelembe vevő előterjesztést intézzen a kormányhoz. Issekutz Géza vezérigazgató azzal kéri kibővíteni a javaslatot, hogy az adósságok mielőbb kötelezzék méltányos kamattfizetések megkezdésére, mert a hátralékok még jobban felgyülemlekednek. Schwartz Adolf azt indítványozta, hogy a kiskereskedőknek a gazdákkal szemben fennálló áruköveteléseit, amelyek után azok kamatot nem kaptak, vegyék ki a konverzió hatálya alól.

Mateescu István elnök végül összegezte az elhangzott felszólalásokat, amelyek három fő pontban sűrűsíthetők össze: 1. A konverziós törvény életbeléptetését őszig függeszsek fel. 2. Ne szanálják azokat, akiknek nem főfoglalkozásuk a mezőgazdaság. 3. A felfüggesztés ideje alatt, amikor is a módosítást előkészítik, az adósok a bankoknak kamatot fizessenek. A Kamara vezetősége ezt a három kívánalmat a memorandumhoz fogja csatolni.



## A legfőbb Semmitőszék dönt egy aradmegyei gazdálkodó konverziós kérelmében

**Takács János konverziót kért a vásárolt gazdasági gépek árára -- A hitelező alkotmányellenesnek mondja a törvényt és kérte az aradi törvényszéket, hogy a kérvényt a Semmitőszékhez küldje fel döntés végett**

Feltűnést keltő beadvány érkezett a mai napon az aradi törvényszékre. A beadvány nyomán a közeljövőben elvi jelentőségű döntés hangzik el a konverzió ügyében és így az egész országra nézve fontos kihatással lehet egy aránylag kis összegről szóló aradi konverziós bejelentés. Az ország legfelsőbb bíróságának, a bucaresti-i legfelsőbb semmitőszéknek, kell most eldöntenie, alkotmányos-e a konverziós törvény, vagy pedig annak megsemmisítése szükséges. A rendkívül érdekes ügy részleteiről az alábbiakban számol be az Aradi Közlöny munkatársa:

A közelmúltban egy konverziós bejelentés érkezett az aradmegyei Iercosani községből az aradi törvényszékhez. A bejelentésben Takács János iercosani gazdálkodó közli, hogy a temesvári Industria Economica vállalatnak 2108 dollár és 50 centtel tartozik, különböző mezőgazdasági gépek vásárlásából. Kéri, hogy ezen adósságokra mondják ki a konverziót. A beadványról értesítették a temesvári céget is, amely ma nyújtotta be — szenzációs indokok kíséretében — kifogásait. A temesvári cég kéri az aradi törvényszéket, hogy tegye át az ügy aktáit a bucaresti-i legfelsőbb semmitőszékhez, hogy a legfelsőbb bíróság eldönthesse, nem ütközik-e az alkotmányba a konverziós törvény.

— A konverziós törvény ama része — mondja a beadvány — amely az adósságok elengedésére vonatkozik, nem tekinthető egyébnek, mint vagyonsajátításnak. Ez pedig beütközik az alkotmány 17. szakaszába és így a legfelsőbb bíróságnak kötelessége semmisnek deklarálni a konverziós törvény eme részét.

Az aradi törvényszék kötelességszerűen a legfelsőbb semmitőszékhez küldi be az aktákat és jogászai körökben most feszült érdeklődéssel várják a legelső bíróság elvi jelentőségű döntését. Érdekes megjegyezni, hogy csaknem egyidőben az aradi beadvánnyal Bucarestben is benyújtottak egy kifogást a legfelsőbb semmitőszékhez, kérve a konverziós törvény adósságelengedési rendelkezésének megsemmisítését. Amennyiben az ország legfelsőbb bírósága ma-

gáévá tenné ezt az érvelést, úgy felborul az egész konverziós törvény, amelynek legfontosabb része az a szakasz, amely az adósságok elengedéséről szól.

Helyes ápolás mellett nincs hajhullás



Tudjuk, hogy a hajhullás hogyan kínozza éppen a nőket, és mennyi gondot okoz nekik, ha a reggeli fésülködés alkalmával csomóságra marad a fésűben a haj.

Biztos és kipróbált szer, hogy a hajnövést erősítsük, a korpaképződést és a hajhullást megakadályozzuk, a

**PIXAVON** és a  
*Pixavon-Shampoo*

A PIXAVON-t évtizedek óta ismerik, klinikailag kipróbálták és első szaktekintélyek ajánlják. Ha állandóan használ PIXAVON- és PIXAVON-SHAMPOONT, megakadályozza a korpaképződést és a hajhullást és megmarad szép, egészséges haja. Az ápolás ezzel a szerrel fiatalos, természetes, selymes fényt ad a hajának és könnyen fésülhetővé teszi.



## Félmillió lejjel több nyugdíjat kapnak havonként az aradi nyugdíjasok

**Elkészült az új kimutatás -- Augusztusra már a felemelt illetményeket kapják a nyugdíjasok**

A közelmúltban állapította meg a pénzügyminisztérium a nyugdíjasok részére fizetendő új nyugdíjösszeget, amelyet — mint ismeretes — a Iorga-kormány alaposan redukált. A minisztériumi értekezleten Crisan alminiszter elnökölt és azon megjelentek a nyugdíjas egyesületek delegátusai is. Megállapították a megbeszélések folyamán az új nyugdíj kategóriákat, valamint a levonások százalékát is.

Az értekezlet után a pénzügyminisztérium rendeletileg hívta fel a pénzügyigazgatóságokat, hogy állítsák össze a kimutatást a nyugdíjasokról és ugyanakkor számsítsák ki a részükre fizetendő új nyugdíjösszeget is. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjügysztyája most készült el a kiszámítási műveletekkel, összeállította a kimutatást, amelyet a mai nap folyamán terjesztettek fel a minisztériumhoz. A minisztérium a kimutatás felülvizsgálása után az abban feltüntetett összeget utalványozza már ki az augusztusi nyugdíjak folyósításához. Az ed-

digi nyugdíjösszeg öt millió 200.000 lejt tett ki havonként, míg az ujonnan kiszámított nyugdíjilletékek végösszege 5 millió 700.000 lejre rug. A kimutatások átvizsgálása után körülbelül augusztus 25-ike körül várják a kiutalás leérkezését Aradra, amelynek alapján megkezdik a nyugdíjak fizetését.

## Szabadióra helyezték a váltóhamisítással vádolt aradi butorkereskedőt

Szeptember 15-ére tűzte ki a törvényszék a főtárgyalást

Az aradi törvényszék má foglalkozott az elmúlt hét végén letartóztatott aradi butorgyáros ügyével, amelyről annakidején részletesen számoltunk be. Mint megírtuk, a butorkereskedőt három havi fogházzal sújtották jogerősen váltóhamisításért és az elmúlt hét szombatján beszállították az aradi ügyészség fogházába, hogy megkezdje büntetésének kitöltését. A kereskedő védője dr. László Lipót aradi ügyvéd hétfőn délelőtt bejelentette, hogy kéri Fuchs aradi kereskedő kihallgatását és egyben az új vallomás alapján a butorkereskedő ügyének újrafelvételét. A kihallgatás meg is történt és a tanu azt vallotta, miszerint cégtársa volt a feljelentőnek és tudomással bír arról, hogy a kereskedőnek jogában állott társának nevét a váltón aláírni, miután erre megfelelő felhatalmazása volt. Egészen új fordulatot vett az aradi kereskedő vallomásaival a váltóhamisítási ügy. A bíróság ennek lapján ugyanis elrendelte, az ügy újrafelvételét.

Ma tűzte ki a törvényszék a főtárgyalást az érdekes ügyben. Szeptember 19-én állapította meg a főtárgyalás napját és egyben elrendelte a butorkereskedő azonnali szabadiórahelyezését az az indoklással, hogy az új tanuvallomás nyomán valószínűleg megsemmisítik az előzőleg hozott ítéletet. A kereskedő ma délelőtt el is hagyta az ügyészség fogházát.

## A pénzügyigazgatóság bevezette a vizsgálatot a brutális adóvégrehajtó ügyében

Neagota inspektor nyilatkozata

Arad kereskedőinek körében általános feltűnést keltett az a botrányos incidens, amelyet Crisan aradi adóvégrehajtó provokált a Szabadság-téren, ahol tetteleg inzultálta Halic Péter festékkereskedőt. Az incidens után Domán Sándor, az Aradi Kereskedők Testülete elnöke nyomban interveniált a pénzügyigazgatóságnál, kérve, hogy utasítsák a végrehajtókat a közönséggel szemben való udvarias magatartásra. A pénzügyigazgatóság teljesítette a kérést és erre vonatkozólag szigorú utasítást is adott az adóbehajtó közegeknek. Crisan ügyében pedig megindult a vizsgálat. Halic Péter megtette írásbeli feljelentését is a pénzügyigazgatóságon Crisan ellen, akinek nem ez volt az első botránya. Az Aradi Közlöny munkatársa egyébként ma felkereste Neagota pénzügyi inspektort, aki a következőket jelentette ki a sajnálatos incidens ügyében:

— Az eddigi esetekből megállapítottuk, hogy a közönség köréből elhangzott panaszok nem voltak minden tekintetben helytállóak. Az illető adófizetők ezt később maguk is belátták és feljöttek a pénzügyigazgatóságra, ahol sajnálatukat fejezték ki a történetek felett. A vizsgálat mindenesetre megindult és amennyiben beigazolást nyer, hogy a Crisan elleni vádak helytállóak, úgy büntetésben részesül.

Arad adófizető polgársága mindenesetre érdeklődéssel várja a beigért vizsgálatot, annál is inkább, mert köztudomású, hogy Crisan végrehajtót éppen a közelmúltban büntették meg felettesei hasonló cselekményért.

### CORSO-MOZGO!

A nagy sikerre való tekintettel, a közönségnek engedve

### WEYGAND TIBOR

fellépését szombat és vasarnapra prolongáltuk, minden előadásban, teljesen új, itt még nem hallott műsorral! Szenzációs kísérő műsorunkhoz, szenzációs filmet adunk:

### A NÉGY PAJTAS!

Amerikai milliomos flu. egy szegény leány és pajtásainak boidog története.

JANETTE GAYNOR, CHARLES FARREL.

### PREMIER!

MA D. U. 3 órakor

### A FEHÉR SZIMFONIA!

RENATE MÜLLER és LOIS TRENER

skybajnok nagyszerű hangos sportfilmje a svájci hőmezőkön.

JEGY LEJ 8.—



## Fény és levegő, homok és víz

— nincsen ennél szebb és jobb gyermekel részére. Ővja meg azonban kedvencinek gyöngéd bőrét a fájdalmat okozó napégetéstől. Minden testrészt, amely ki van téve a napfény és levegő hatásának, dörzsöljön be fürdés előtt alaposan

### NIVEA-CRÉMÉ-vel, vagy NIVEA-OLAJ-jal

A Nivea-Crème és Nivea-Olaj csökkentik a napsugarak káros hatását, másrésztől viszont elősegítik és gyorsítják a bőr megbarnulását. Már meglevő bőrirritációnál kellemesen hűsítnek és elősegítik a gyógyulási folyamatot. Sohasem szabad nedves testtel napfürdőt venni!

NIVEA-CRÉMÉ LEI 16.00—72.00 / NIVEA-OLAJ LEI 55.00 és 85.00  
BEIERSDORF & CO. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

# Beteg állatokat csempészték Pécskán át a Bánátból Ausztriába

Popu M. János dr. alispán bizalmas vizsgálatot vezetett be a pécskai állomás titkainak felderítésére — Teherautók hosszú sora robogott hónapokon át éjszakánként a pécskai országúton — Súlyos gyanu merült fel Hussein Ibrahim dr. pécskai állatorvos ellen

## Aradmegyei passzussal látták el a beteg bánsági disznókat

Aradmegye vezetőségét érdekes ügy foglalkoztatja, amelynek fejleményeit Pécskán is általános érdeklődéssel várják. Hónapokkal ezelőtt adott hírt arról az Aradi Közlöny, hogy

*Pécskán keresztül nagyobb sertés-szállítványok haladnak át tranzitó-áruként Magyarországon keresztül az ausztriai állatpiacok felé.*

Ugyanekkor azonban az osztrák állatimpórtáló körök panasszal fordultak illetékes tényezőkhöz, tényekkel igazolva azt, hogy beteg sertés-export-szállítványokat kapnak a Bánságból, amelyek a gyűjtő-telepeken természetesen az egészséges állatokat is megfertőzik. Pécskán, ahol nagy érdeklődéssel figyelték az Aradi Közlöny híradásait, azt kezdték rebesgetni az emberek, hogy ezeket a beteg bánáti sertés-export-szállítványokat áldozni tudó bánáti sertés-exportörök Pécskán keresztül viszik ki az országból a magyarországi piacok felé.

A pécskai jegyző, Giurgiu Nicolae az érdekes ügyben még hetekkel ezelőtt csendes nyomozást indított be. Megállapítást nyert ugyanis, hogy június hó elejétől kezdve augusztus hó 3-ig új teherautók tünnek fel a Maros hidjától kezdve a pécskai vasúti állomásig vezető országúton, amelyek — érdekes véletlenség —

*kizárólag éjszaka robogtak a Bánságból Pécska felé.*

Az utjavító, hidjavító munkások megfigyelheték, hogy gyakran három-négy ilyen titokzatos teherautó robogott át éjszakánként a hidon a Bánságból és minden egyes esetben az autók sertésszállítványokat vittek a pécskai vasúti állomásra. A pécskalak ekkor már azt is süttogni kezdték, hogy ezekhez a titokzatos élőállat-szállítványokhoz sok köze van a pécskai állatorvosi kerület vezetőjének, dr. Hussein Ibrahim állatorvosnak is, aki ugyanakkor, amilyen veszett kutyák garázdálkodtak javában a körletében, minden idejét ezeknek a szállítványoknak szentelte.

### Haditerv a leleplezés érdekében

A pécskai jegyző a szerzett információi alapján most már a cselekvés terére lépett. Részletesen kihallgatva a pécskai uton dolgozó utjavító munkásokat,

*teljes haditervet épített fel annak érdekében, hogy leleplezze a titokzatos éjjeli teherautó-járatok mibenlétét.*

Julius hó 19-éről 20-ára virradó éjszaka, pontosan fél három óra tájban biciklivel felszerelt községi rendőrök szállították meg az országút-

nak azt a szakaszát, ahol a teherautók át szoktak robogni. Az intézkedés helyesnek bizonyult, mert ezen az éjszakán két, egymás után robogó sertésszállítvány érkezett át a hidon teherautókon. A sötétben a biciklis rendőrök természetesen a teherautók nyomába szegődtek egészen a pécskai vasúti állomásig. Innen a rendőrök visszafelé jövet még három, sertéssel megrakott teherautóval találkoztak szembe, amelyek a másik két transzport nyomába igyekeztek.

A biciklis rendőrök jelentéseinek átvétele után Giurgiu jegyző haladéktalanul még a hajnali órákban a pécskai állomásra sietett, ahol ott találta dr. Hussein Ibrahim pécskai állatorvost is, akit megkérdezett, hogy van-e tudomása róla, hogy ezek a sertések beteg és fertőzött bánáti állatok? Az állatorvos ekkor még visszautasította a beállítást és azt igyekezett bebizonyítani, hogy

*az állatok nem a Bánságból származnak, hanem aradmegyei falukból, így Nagylakról és Szemlakról,*

amint ezt a fuvarlevelekben is olvasni lehetett. Az állatorvos nem tudta még, hogy a titokzatos éjszakai teherautók útját már pontosan ismeri a jegyző és megállapította, hogy a sertéseket a Maros hidján át a Bánságból csempészik át éjnek idején.

### Az aradmegyei alispán vizsgálata

Az állatorvos válasza után Giurgiu jegyző jelentést tett a tapasztalatairól dr. Dobai Gábor járási főszolgabírónak, aki megállapította, hogy a sertésszállítványok passzusai valóban szabályos nagylaki és szemlaki sertésekről szólnak, tehát az állatorvost fedezik, hiszen akkor még csak a bánáti sertéseket állították zár alá. Mindazonáltal az utjavító munkások és a biciklista rendőrök vallomásai alapján a dolog ezzel még csak bonyolódott, ahelyett, hogy tisztázást nyert volna. Hussein dr. azonban, látva a hatósági érdeklődés komolyságát, augusztus hó 4-én revízió alá vette eddigi álláspontját és a sertésszállítványt megvizsgálva, megállapította róla, hogy azok tényleg beteg állatokat tartalmaznak, amelyek sertésvésszel vannak megfertőzve.

A lezajlott parlamenti választások alatt a pécskai sertésszállítványok titkára egyelőre további fátyol borult, mivel a közigazgatási hatóságokat más, fontos kérdések foglalkoztatták. Most azonban az ügyről tudomást szerzett dr. Popu M. János aradmegyei alispán is, aki tegnap személyesen szállott ki Pécskára, meggyőződni a történetek mibenléte felől. Az alispán kihallgatta az érdekes ügy valamennyi szereplőjét, kezdve a leleplező jegyzőn és

végezve Hussein Ibrahim dr. állatorvoson, hogy a tényállást tisztázza. A kihallgatásokról ugyanakkor értesült az Aradi Közlöny munkatársa, aki ma erre vonatkozólag kérdést intézett a Pécskáról hazaérkezett Popu dr. alispánhoz. Popu dr. a titokzatos ügyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Valóban megfelel a valóságnak az Aradi Közlöny értesülése. Kint jártam Pécskán, ahol megtartottam a kihallgatásokat. Megállapítottam, hogy

*a sertésszállítványok valóban a Bánságból érkeztek a pécskai állomásra,*

ámbar Hussein dr. állatorvos szerint aradmegyei passzussal voltak ellátva. Ebben az ügyben azonban nem mondhatok semmiféle részletet mindaddig, míg Lázár dr. megyei prefektus ur vissza nem érkezik. Az ő számára a fogok elsősorban is referálni a legteljesebb részletességgel a vizsgálat megállapításairól és ugyancsak a prefektus urtól függ, hogy a továbbiakban miként fogunk eljárni.

### Dr. Hussein Ibrahim szerepe

Popu dr. alispán nyilatkozata tehát megerősíti értesüléseinket a pécskai beteg sertésszállítványok átcsempészésének ügyében. Értesüléseink szerint a pécskai hatóságok érdeklődése most fokozottabb mértékben fordul Hussein dr. állatorvos szerepének tisztázására ebben a titokzatos ügyben, mert vannak momentumok, amelyek súlyos vádak árnyékát vetítik az állatorvos működésére. Az alispáni bizalmas vizsgálat részletes eredményei elé különösen Pécskán tekintenek fokozott érdeklődéssel, ahol ugyancsak kíváncsian várják a nemsokára hazatérő Lázár Ágoston dr. megyei prefektus állásfoglalását is. Az ügy történetéhez tartozik különben az is, hogy augusztus hó 6-án a magyarországi állategészségügyi hatóságok már zárlatot rendeltek el a Romániából érkező sertésszállítványokra nézve, amelyek most mint tranzitó-áruk sem mehetnek át. Így egyelőre a pécskai sertésexport üzlet szünetel, ami azonban nem befolyásolja a hatósági vizsgálatnak még újabb meglepetéseket ígérő munkáját. (—ab.)

## FILM KÖZLÖNY

### Négy pajtás

Romantikus szerelmi történet bemutatója a Corso-moziban

Janet Gaynor és Charles Farrell, a legnépszerűbb filmszerelmespár legújabb romantikus hangosfilmje a „Négy pajtás” címen került bemutatásra a Corso-moziban. Finom humorral és kedélyes bonhomival átszőtt, gördülékeny, pillanatra sem unalmas szüzsé, ragyogó rendezés és pazar kiállítás jellemzik ezt a hangulatos, bájos filmet, amelynek középpontjában tulajdonképpen egy jótékony célu előadás áll. Ezért az előadásért érdemes megnézni a filmet, mert valóban nem minden nap láthatunk ilyen frappirozó, gyönyörű scenirozást. Az ezer fényben uszó, csillogó-ragyogó revüszínpad előtt, függöny helyett megszámlálhatatlan sugaru szökőkút szökell a magasba, a nézők szeme előtt.

A cselekmény tulajdonképpen ennek a revüjelenetnek nyújt keretet. A külváros arany-szivü, bohém gyermeke, a bájos Molly, egy véletlen autóbaleset folytán, megismerkedik szívének titkos ideáljával, a milliárdos Cromwell-el, aki, hogy hűtlenkedő menyasszonyát féltékennyé tegye, magával viszi palotájába. Molly, mint tündéralomban, úgy él a Cromwell-házban, ahol mindenki körülrajongja. Jack Cromwellnek azonban nem egyéb az egész komédiánál és Molly a garden-partyt fájo szívvel látja, hogy az álomnak vége, Jack feleségül fogja venni menyasszonyát... Itt bonyolódik a cselekmény, amely izgalmas fináléval ér véget. Molly szerepét Janet Gaynor alakítja, tude, eleven játékmódorában. Különösen énekszámáival arat sikert. Charles Farrell a fiatal milliomos rokonszentves figuráját személyesíti meg, az öt-jellemző természetességgel és megnyerő felfogással. Meg kell említenünk El Brendel, a kiváló komikus elsőrangú alakítását, aki a fűszeres szerepéből farag kabinetfigurát.

# A pénzügyminiszterium feltünéstkeltő indokolással meglebbezte az aradi törvényszéknek a feketeszesz-ügyben hozott felmentő ítéleteit

**A gyáros és a kereskedők nem tudták igazolni a miniszterium szerint, hogy nem hoztak adózatlan szeszt forgalomba --- A törvényszék nem fogadta el döntő bizonyítéknak a pénzügyigazgatóság jegyzőkönyveit**

Vaskos levél érkezett ma a pénzügyminiszteriumból az aradi törvényszékre. A miniszterium ma nyújtotta be írásbeli felebbezését az aradi feketeszesz-perben elhangzott felmentő ítélet ellen. Mint annakidején megírta az Aradi Közlöny, a pénzügyminiszterium 39 millió 441 ezer 042 lej pénzbírsággal sújtotta Kozma Albert radnai szeszgyárost. Stein Sándor aradi kereskedőt és Spiessy Károly pénzügyi ellenőrt. A jegyzőkönyvben megállapította a miniszterium, hogy a bírsággal sújtottak 59.868 kilogramm adózatlan szeszt hoztak forgalomba. Az aradi törvényszék felebbezés folytán foglalkozott az ügygel és megsemmisítette a milliós pénzbírságról felvett jegyzőkönyvet, azzal az indokolással, hogy a pénzügyi hatóságok csak következtetésekkel dolgoztak és egyetlen pozitív bizonyítékkal sem támasztották alá a jegyzőkönyv megállapításait.

A miniszterium ma érkezett felebbezésében, amelyet Crisan György pénzügyi államtitkár irt alá.

*vitatja az aradi törvényszék megállapításait. Kijelenti a felebbezés, hogy a megbüntetett gyáros és kereskedő nem tudták a tárgyalás folyamán bebizonyítani, miszerint nem hoztak forgalomba feketeszest vagy pedig hogy befizették a forgalomba hozott szesz teljes mennyisége után a törvényes illetékeket. A pénzügyminiszterium — mondja a felebbezés — nem következtetésekkel, hanem bizonyítékokkal dolgozott. Aktákkal és az aradi pénzügyigazgatóság kimutatásaival igazolta be, hogy Kozma és Stein feketeszest hoztak forgalomba. Kifogásolja, hogy az aradi törvényszék nem fogadta el bizonyító erejű dokumentumoknak az aradi pénzügyigazgatóság jegyzőkönyveit és hivatalos kimutatásait. Azon véleményének ad kifejezést, hogy a bíróságnak kötelessége támogatni a pénzügyi hatóságok munkáját.*

A 242.688 miniszteri iktatószámot viselő felebbezést a feketeszesz-ügy hatalmas aktacsomójához csatolták és a napokban küldik át a temesvári táblának, amelynek döntenie kell a közel 40 millió lejes bírság ügyében.

Itt írjuk meg, hogy a nagyváradi feketeszesz-ügynek aktái ma kerültek át az ügyész-

séghez, amelynek most döntenie kell, vállalja-e a vádat. Mint ismeretes, a nagyváradi Löblé-szeszgyár ellen azt a vádat emelték, hogy több ezer vagon feketeszest hozott forgalomba. Egy éven át folyt a nyomozás az ügyben, azonban a vizsgálat pozitív bizonyítékokat produkálni nem tudott. Kiderült ugyanis, hogy a gyár elbocsájtott munkásaitól kapták az adatokat a nagyváradi pénzügyi hatóságok, anélkül, hogy akármilyen tárgyi bizonyíték felmerült volna. Az ügyet dr. Nestor József nagyváradi ügyésznek osztották ki, aki a közeli napokban hozza meg döntését.

## Egy aradi család minden tagját megmente a veszett kutya

**A házőrző kutya előbb a gyermeket harapta meg, majd a család többi tagjaira támadt. Kolozsvárra szállították a megmentett családot**

A kutyaharapási esetek egyre szaporodnak Aradon. Annak ellenére, hogy a város egészségügyi hatóságai minden óvintézkedést megtettek annak az érdekében, hogy a kóbor ebeket kiirtsák, úgy látszik, a veszettség szörnyű veszedelmé áldozatul eszi a házi ebeket is és így közvetve tovább veszélyeztetik a járókelők testi épségét. Szakkörökben valószínűnek tartják, hogy a jelenlegi hosszán tartó kánikula is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az állatok könnyebben megkapják a borzalmas betegségét, mert nem jutnak rendszeresen a számukra szükséges vízmennyiséghez.

A tegnapi nap folyamán egy egész család esett áldozatul egy veszett kutyának. Ma délelőtt megjelent ugyanis Aradváros főorvosi hivatalában Haisler Hermann aradi lakos, aki előadta, hogy a Strada Mutius Scaevola 32. szám alatti lakásán, saját kutyáján aggasztó tüneteket észlelt. A kutya, amelyik izgatottan viselkedett már napok óta, éppen Haisler Hermannak Jakab nevű, nyolc esztendőes kislányával játszadozott, amidőn egyszerre a gyermek sikoltozni kezdett. Az egész család egyszerre rohant oda, hogy megnézzék, mi történt a gyermekkel, amidőn megdöbbenve lát-

## Bírsággal sújtottak több aradi kereskedőt, mert szalicilt árusítottak

**A legtöbb feljelentés adatai alaptalanok**

Aradváros egészségügyi hatóságai az elmúlt napokban széleskörű razziaát tartottak Arad fűszerkereskedői, fagyaltárusai és élelmiszerkereskedői között. Számos feljelentés érkezett ugyanis a hatóságokhoz arról, hogy egyes üzletekben nagyarányú élelmiszerhamisítások folynak, amelynek eredményeképpen számos megbetegedés történt.

Az egészségügyi razzia meglepő eredményekkel végződött. A városi főorvosi hivatal közegei több napon át tartó megfigyelések után, arra jöttek rá, hogy több aradi fűszerkereskedésben engedély nélkül szalicilt árusítanak, holott ennek a konzerváló szernek az árusítását az egészségügyi miniszter csupán gyógyszerárak számára engedélyezte. Három aradi fűszerkereskedő ellen indult haladéktalanul eljárás a szabálytalanságért, akiket fejenként 1000—1000 lej pénzbírsággal sújtottak.

Az egészségügyi razzian több feljelentés adatait vizsgálták ki, de a hatósági közegeknek meg kellett állapítaniuk, hogy a feljelentések alaptalanok.

ták, hogy a kutya rátámadt a meglepett kisgyermekre, akit harapdálni kezdett. Haisler Hermann, a felesége és a szomszédos Citromlakás cselédleánya, Tonta Mária, azonnal közbevetették magukat, a kutyát elverték a gyermek mellől, miközben a dühös állat őket is megharapta. Haisler kérte a városi főorvost, hogy vizsgálta meg a kutyát, hátha tényleg veszett az állat?

A városi főorvosi hivatal intervenciójára az állategészségügyi hivatal megállapította, hogy a Haislerék kutyája tényleg megveszett. Ennek folytán Haisler Hermann, Haisler Hermanné, Haisler Jakabot és Tonta Mária-t ma sürgősen beutalták a kolozsvári Pasteur-intézetben működő Spitalul Antirabic-ba, hogy minél előbb rendszeres kezelés alá vegyék őket, mert bizonyos, hogy veszettséggel fertőzte meg őket saját háziállatuk.

## Enyhe büntetést kapott

**a féltékeny fényképész, aki mellbeszurta feleségét**

Costea József curtic-i fényképész az elmúlt év őszén egy féltékenységi jelenet során késével mellbeszurta feleségét, akit életveszélyes állapotban szállítottak kórházba. A fényképészt letartóztatták és ügyében ma tartotta meg a főtárgyalást az aradi törvényszék első szekciója. Az asszony időközben felgyógyult és bejelentette, hogy megbocsájt férjének és kéri felmentését. A mai főtárgyaláson ezt a nyilatkozatot Köves László dr. védő utján írásban is benyújtotta. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével hat hónap és 23 napi börtönre ítélte el, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. A fényképészt még a mai nap folyamán szabadlábra helyezték és érdekes jelenet volt, amikor a súlyosan megsebesített asszony a fogház bejárata előtt várta meg féltékeny férjét.

## A kikiáltási árnál egy lejjel magasabb összegért kelt el egy aradi ingatlan

**Eladták a Szalay-örökséget képező házat. Egy aradi ügyvéd a vevő**

Az első kerületi adóhivatal tegnap tartotta meg az árverést a Szalay-féle örökség örökösödési illetékének és az ezzel kapcsolatos, ki nem egyenlített adó összegének biztosítására. Az illeték 130.000 lejt tett ki és az ingatlan, amely a Strada Unirei-ben van, 187.501 lejért vette meg Vatan Titus aradi ügyvéd. Az

árverésnél érdekes volt, hogy a 250.000 lejre becsült ingatlant a vonatkozó árverési törvény előírása szerint, a becsérték 75 százalékánál drágábban adták el. A legtöbbet ígérő Vatan ügyvéd volt, aki egy lejjel ígért többet a becsérték előírt százalékos eladási áránál.

**Jön!**

**Nyári színház.**

**Jön!**

**U F E R I N I**

teljes társulatával, soha nem látott új műsorával, bámulatos attrakciókkal, minden képzelet felülmuló mutatványaival. **A szenzációs műsor keretében fellép KISS MANYI, közismert kitűnő erdélyi szubrettprimadonna.**



# H I R E K

## Kitüntetést kapott több aradi kereskedő és iparos

A bírói likvidálásról szóló törvény módosítását kéri Arad kereskedői

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ma délutáni ülésén a bírói likvidálásról szóló törvény módosításával is foglalkozott. A Kamara vezetősége éppúgy, mint a konverziós törvény módosításánál, memorandumot ad be a kormányhoz, amelyben az aradi Kereskedelmi és Iparkamara véleményét szövegi le a bírói likvidálásokról kapcsolatban. A memorandum megállapítja a Kamara, hogy a bírói likvidálásokat hasznosnak és igen fontosnak tartja, amely sokkal jobb, mint a régi kényszerkezési eljárás. Az aradi Kamara a törvénynek feltétlen életbenmaradását kívánja, ezzel szemben azonban a törvény végrehajtását illetően egy-két reformálást tart szükségesnek. Így különösen azt, hogy abban az esetben, ha a likvidálás egy év alatt nem fejeződik be, akkor a hitelezők kivására az adós egész vagyona bírói árverés útján adassék el, továbbá, hogy a hitelezők többségének beleegyezésével a likvidálás megsemmisíthető legyen. A tanácsülés a memorandum tartalmát teljes egészében magáévá tette.

Ezután bejelentették, hogy a Kamara képviselőjében a felső kereskedelmi iskola vezetőjébe Mateescu Istvánt és Nasta Victort, míg a Fa- és Fémipar-iskola tanácsába Dengl Jánost és Czeiler Istvánt delegálják. Mateescu István elnök bejelentette, hogy a Kamara előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter az alábbi kereskedőket és iparosokat tüntette ki a másodosztályú kereskedelmi és ipari érdemrenddel: Erdős Pál, Pápay Lajos, Zabb István, Moskovitz Izidor, Rudovan Milivoi Balasiu János, Kovács Lajos, Opreanu Antal, Ivan Vazul, Sarbu János, ezenkívül Oradean Traian iskolaigazgató, Demeter Olga és Popescu Irén tanárnők kaptak kitüntetést.

— **IDŐPROGNÓZIS.** A meleg növekedése várható, helyenkint zivataros esőkkel.

**CENTRAL MOZGÓ: A TÁBORNOK.** (Repriz-premier.) Conrad Veidt és Olga Csehova grandiózus alakítása.

**SELECT MOZGÓ: MAMMY.** Főszeropben Al Jolson, az Éneklő bolond iejelethetetlen címszereplője. Énekes, zenés, látványos tragikomédia. (Premier.)

Előadások fél 8 és fél 10 órakor.

Délután 5 órakor 8 lejes helyárakkal a **SELECT MOZGÓBAN: HOLLYWOODI NÁSZ.** Bécsben játszódó filmoperett. Harold Murray, Norma Terris, Palásthy Irén.

— **Hőhullám Angliában.** Londonból jelentik: Délanglián újabb hőhullám vonul keresztül, amely elképzelhetetlen hősséggel kínozza az embereket. Hatvankét esztendő óta nem jegyezték fel ilyen nagyarányú kánikulát — Londonban 92 Fahrenheit fok melegezt mértek.

— **Befejezést nyert a pénzügyőri gárda szervezése.** Bucurestiből jelentik: A szeszmonopol vezérigazgatósága közli: A szeszmonopoliumról szóló törvény intézkedésével létrehozott pénzügyőri gárda szervezése befejeződött. A gárdát huszonhét alkerületre osztották be és az háromszáz állomáshelyen működik. A monopól vezérigazgatósága felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy újabb alkalmazást nem eszközölnek és ennek következtében minden ilyen irányú kérvény vagy intervenció fölösleges.

— **Az osztályosorsjáték mai húzásának nyertes számai.** Bucurestiből jelentik: Az állami osztályosorsjáték mai húzásán a következő sorsjegyeket húzták ki nagyobb nyereménnyel: Százezer lejt nyert 67.826 számú sorsjegy, huszonötezer lejt 30.042, huszezer lejt 60.036 és 5.781, tizenötezer lejt 17.609, tizenkétezer lejt 5.242, 36.872, 49.854, 63.853, 66.946, 20.032, 23.313, 57.037, 76.814. Miután a tudósítást telefonialentés alapján közöljük, a számokért semminemű felelősséget nem vállalunk.

## Sulyos autógázolás az aradi Béla-téren

Az autó egy hatvanéves öregasszony derekán ment keresztül — Letartóztatták a soffört, aki a szemtanuk szerint sebesen hajtott

Sulyos baleset történt ma este Arad egyik legforgalmasabb részén. Este kilenc órakor a vasut felől jött a belváros felé az Ar. 885-ös számú magánautó, amelyet Fodor János sofför vezetett. Amikor az autó a Béla-térhez ért, előtte haladt át az uttesten Balaton Mihályné. Az idősebb, hatvan év körüli asszony későn vette észre a feléje robogó autót. A sofför nyomban fékezett, de a szerencsétlenséget már nem tudta elkerülni, az idős asszony a kocsikerekek alá került. Az autó kerekeit Balatonné derekán mentek keresztül. Pillanatok alatt hatalmas csődület állott a szerencsétlenség színhelyén és a közönség hangosan szidalmazta a soffört. A tömegben állott egy leány, aki ismerete a szerencsétlen asszonyt és elszaladt Balatonnének a Calea Aurel Vlaicu 1—3. sz. alatt levő lakásához és értesítette a szerencsét-

lenül járt asszony férjét. Balaton kétségbeesetten rohant a Béla-térre, de mire odaért, már a helyszínen voltak a mentők, akik a kórházba szállították a sérültet. A helyszínen kiszállottak a rendőrség részéről Pascu és Giurgiu detektívek, hogy megállapítsák, hogyan történt a szerencsétlenség. A rendőri bizottság a kórházba is ment, azonban a sulyosan sérült asszony eszméletlen volt és így nem hallgathatták ki. A rendőrség kihallgatta a szemtanukat, akiknek vallomása alapján a gázoló soffört őrizetbe vették. A nyomozást Hui és Plesu komiszárok vezetik és a vizsgálat valószínűleg már holnapra befejeződik. A tanúk vallomása szerint Fodor János meg nem engedett sebességgel hajtott, sőt a sarkokhoz érve, nem is túllépte. A gázoló soffört holnap reggel hallgatják ki.

— **Pénzjutalmat küldött Mussolini egy rendőrnek, aki gyorshajtasért felírta.** Rómából jelentik: Mussolinit gyorshajtas miatt egy rendőr tíz lírára büntette meg. Amikor a Duce értesült az esetről, a rendőrnek dedikált fényképet juttatva el nagyobb pénzösszeg kíséretében.

— **Épelméjü a zsarolásért feljelentett pécskai óvónő.** Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy Olariu Demeter nyugalmazott tanfelügyelő feljelentést tett Bunghez Mária pécskai óvónő ellen azon a címen, hogy meg akarta zsarolni. Az óvónőt annakidején át is vitték az ügyészre annak megállapítása végett, hogy épelméjü-e. A törvényszéki orvosi vizsgálat megállapította, hogy a pécskai óvónő elméjét defektus nem terheli és, hogy beszámítható.

### Chilevitz Rózsi

okl. óvónő Montessori óvodája  
szept. 1-én megnyílik.

Modern pedagogia, — Román német nyelvgyakorlás. — Érzékszervek fejlesztése. — Zene, — Torna. — Sport. — Játék a szabadban. — Mérsékelt tandíj. Érdeklődni: d. n. 5-7 között P. Avram Iancu 21. alatt

— **Az aradi magántisztviselők szövetségét alakítanak.** Az aradi magántisztviselők szövetsége vasárnap, augusztus 21-én tartja alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Testület (Általános Takarékpénztár épülete) nagytermében. z

— **Nagyarányu razzia husz letartóztatással.** Az aradi rendőrség az elmúlt éjszaka nagyszabású razziaát tartott, melyen husz lakhely és kereset nélküli egyént állított elő csavargásért. Az előállított emberek a csavargóbírószám elé kerülnek.

— **Örök időre kitiltottak Arad területéről egy szerencsejátékost.** Rendkívül érdekes ítéletet hozott ma az aradi kihágási bíróság. Hosszu idő óta nem fordult elő ugyanis, hogy a bíróság valakit örök időre kitiltott volna Arad területéről. Az, akit a bíróság ma ezzel az ítélettel sújtott, egy Hersch Wiesel Jakab nevű máramaroszigeti egyén, akiről megállapítást nyert, hogy foglalkozása nincs és csupán szerencsejátékból tartja fenn magát.

— **Letartóztattak egy aradi tolvajt.** Az aradi rendőrségre ma előállították Crisan Illés, ismert tolvajt, akinek Aradon nincs bejelentett lakása és, aki az aradmegyei Guravoi községben Serbasan Dumitru csendőrmestertől és Filimon Paveltől különböző holmikat lopott. A tolvaj, aki olyan vakmerő volt, hogy a csendőrmestertől lopjon, azonban csakhamar rajtavesztett, amennyiben ma elfogták és a lopott holmik nagyrészét meg is találták nála.

— **Aradi háztulajdonosok gyűlése vasárnap.** Az aradi háztulajdonosok körében rendkívüli érdeklődést keltett lapunk augusztus 17-iki számában megjelent cikkünk, amely az aradi háztulajdonosok szövetségének ama mozgalmáról tesz említést, mely a jelzőloggal terhelt aradvárosi házak szanálását célozza. Az aradi Háztulajdonosok Szövetsége éppúgy, mint a regáti és a csatolt területen levő összes háztulajdonosi szindikátusok, akciót indít a háztulajdonosok szanálása érdekében és ecélelől augusztus 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nagygyűlést tart, melyen az aradi háztulajdonosok és a társalgások delegáltjai is ott lesznek.

— **Betörték egy aradi magántisztviselő lakására.** Pintér Lajos, volt Magyar-uccai, 33 éves magántisztviselő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakásáról tizezer lej értékben különböző ékszerket loptak el. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Megkerült egy eltűnt óceánrepülő.** Halifaxról jelentik: Mollison óceánrepülő, aki tegnap Irországból startolt, már-már eküntnek vették és azt hitték, hogy ő is Nungesser és Colli sorsára jutott. Ma délben azonban Halifax jelentkezett és közölte, hogy a repülőt kevéssel azelőtt látta egyenletes nyugodt irányban haladni amerikai irányban.

— **A vizsgálóbíró megkezdte a kihallgatásokat a feljelentett téglagyáros ügyében.** Seracu vizsgálóbíró ma reggel megkezdte a kihallgatásokat a család és sikkasztással vádolt Muntean Viktor aradi téglagyáros ügyében. Mint az Aradi Közönlöny közölte, a téglagyárost Varsányi János gazdálkodó jelentette fel először csalásért, majd tegnap sikkasztásért, azon a címen, hogy a bűnügyi zárlat alá vett téglát eladta. A gazdálkodó ügyvédje útján a gyáros letartóztatását is kérte a vizsgálóbírótól. Seracu vizsgálóbíró ma megkezdte a kihallgatásokat az ügyben és elsősorban a megvádolt téglagyárost hallgatta ki. Ezután a károsult és annak néhány tanuja került sorra. Holnap folytatják a kihallgatásokat és azután dönt a vizsgálóbíró a továbbiak felett.

— **A törvényszék elrendelte két aradmegyei gyilkos elmeállapotának megvizsgálását.** Érdekes gyilkossági bűnper került ma főtárgyalásra az aradi törvényszék első szekciójánál. Vádoltak Boc Péter halmagyucsuci gazdálkodó és felesége: Boc Saveta voltak, akiket azzal vádoltak, hogy a flammagyucsuc közelében levő erdőben meggyilkolták Boc Péter bátyját. A gyilkosság oka az volt, hogy a vádoltak ilymódon akartak hozzájutni a meggyilkolt vagyonához. A mai tárgyaláson dr. Lepa Valér védő közölte, hogy védenet beszámíthatatlanok és ezért kéri elmeállapotuk megvizsgálását. A bíróság helyt adott a kérelemnek és elrendelte Boc Péter és feleségének megfigyelés alá helyezését, valamint az elmeszakértők véleményének beérkezéséig a főtárgyalás elhalasztását.

— **Művészi mauzoleum épül az aradi felsőtemetőben.** Művészi kivitelű mauzoleum épül az aradi felsőtemetőben. A mauzoleumot dr. Demian Aurel a néhány évvel ezelőtt elhunyt aradi egészségügyi vezérfelügyelő sírja fölé emelik és egyike lesz az aradi felsőtemető legszebb sírhelyeinek. A Demian-család tagjai Mariana János ismert aradi építésznek adtak megbízást a mauzoleum felépítésére. A tervet Rafiro i Szilveszter városi mérnök készítette és az építkezés hamarosan meg is kezdődik.

— **Szájkosarat tett a szőlőmunkásokra, hogy ne egyenek.** Bucurestiből jelentik: Az Ordinea Noua mai száma azt az érdekes hírt közli, hogy Ploesti megyében Valsa Calugareasca községben egy szőlőtulajdonos szájkosarat tett munkásaira, nehogy azok munkaközben a szőlőből egyenek. A feltűnésteltető ügyben a hatóságok bevezették a vizsgálatot.

— **Dr. Săbău tül orr, gége kórházi főorvos ismét rendel Bulevardul Carol (Erzsébet-körut 32.)**

## Harmadszor is felszáll Piccard professzor

A harmadik felszállás Kanadában.

Rómából jelentik: A Messagero jelentése szerint Piccard professzor második sztratoszférepülését harmadik követi, amennyiben rövidesen a tanár ismét startol a világűrbe. Indulása színterülettel ezuttal nem európai területet választ, hanem a kanadai Hudson-öbölből száll fel. Piccard szerint számos kérdés talán akkor megoldást, ha megállapítanak, hogy a kozmikus-sugarak miképpen hatnak ott, ahol a légréteg a sztratoszférával érintkezik.

— **Meghalt Laczay Boriska.** Arad előkei társadalmában őszinte részvétet keltett Laczay Boriska elhunyt. Az urino csütörtökön, hosszas és kínos szenvedés után, életének 53-ik évében meghalt. Temetése szombaton, 20-án délután 6 órakor lesz a római katolikus egyház szertartásai szerint. Rokonainak, ismerőseinek és számos jóbarátjának kegyelete kíséri ki az elhunyt urino a felsőtemetőben lévő családi sírboltig, ahol örök nyugalomra helyezik. Lelki üdvéért az engesztelő gyászmise hétfőn, 22-én reggel nyolc órakor lesz az aradi Minorita-templomban. Laczay Boriska édesatyja a régi Arad társadalmi és politikai életében nagy szerepet játszott és az elhunyt urino is mindenki szeretett társadalmi körökben. Halálát a Vásárhelyi birtokos, Olasz biharmegyei földbirtokos-családok, azonkívül Reicher nyugalmazott városi főgyász, Laczay Endre és Gyula bankigazgatók, valamint Laczay István, a volt Arad-Csanádi Egyesült Vasutak főmérnöke gyászolják.

— **Bucusi Mikalacán.** Ünneppélyes keretek között tartja meg a mikalakai római katolikus lakosság a Mária mennybemenetelének szentelt templom-bucsját. Vasárnap délelőtt 10 órakor nagymise lesz, amelyen a környék falvainak lakossága is részt vesz. Aradról a 8 órai mise után körmenetben indulnak a hivek a mikalakai templom-bucsurra.

— **A gyilkos mezőőr vizsgálati fogságát a vádtanács is jóváhagyta.** Ma került az aradi törvényszék vádtanácsa elé Malitta Ignác apateleki mezőőr, aki tegnap lelőtte Todoma Todor nevű barátját, aki lábán sebesült meg. A vádtanács elrendelte a mezőőr ellen a harminc napos vizsgálati fogságot.

— **Hamis vád miatt feljelentették egy biztosító igazgatóját.** Érdekes fejleménye támadt a botrányos körülmények között megbukott aradi Poporala biztosítótársaság ügyének. Mint ismeretes, a biztosítótársaságot annakidején Perényi Ignác biztosítási tisztviselő jelentette fel és Chisman Benzin igazgató hónapokon keresztül volt vizsgálati fogságban a kipattant visszaélések miatt. Kiszabadulása után Chisman Benzin igazgató hitelrontás címén tett feljelentést Perényi ellen, akit azonban a bíróság felmentett a vádak alól. Perényi Ignác a felmentés nyomán ma feljelentést adott be hamis vád címén a biztosítási igazgató ellen és hivatkozva az ügyben elhangzott felmentő ítéletre, kéri Chisman megbüntetését. A feljelentést az aradi büntetőjárásbírósnak osztották ki és a közeli napokban tűzik ki az ügyben a tárgyalást.

## Lezárultak a nevezések az aradi bridge-versenyre

**Nyomatott tájékoztatókat kapnak a verseny résztvevői --  
Pontosan este kilenc órakor kezdődik a bajnoki küzdelem**

Ma este lezártuk a jelentkezéseket az Aradi Közlöny és Lloyd-Klub bridge-versenyre, amelyre szép számban jelentkeztek az aradi játékosok. Rendkívül nívós játékra van kilátás és izgalmas küzdelem keretében dől el, kik tarthatnak igényt az „Arad bridge-bajnok pára” címre. A befutott nevezésekből megállapítható, hogy a város legjobb bridgezői indulnak harcba azért a kitüntetésért, hogy a síófoki nemzetközi versenyen képviselhessék Aradot.

A verseny technikai előkészületei is javában folynak. Minden induló pár a verseny előtt, idejében megkapja a nyomtatott versenyszabályokat, amelyeknek alapján a zsüri a bridge-versenyünket levezeti. Ugyancsak nyom-

# LEGUJABB

## Meghalt Schober volt osztrák kancellár

Szívbenulás ölte meg a volt kancellárt

Bécsből jelentik: Ma este fél tíz óra után néhány perccel meghalt 58 éves korában dr. Schober volt osztrák kancellár. Schober János dr. 1874. november 24-én született Pergben. Tanulmányainak elvégzése után, 1898-ban Bécs rendőrfőnöke lett. 1921-ben szövetségi kancellár lett, majd egy év múlva megbuktatták. Ezután ismét rendőrfőnök lett. 1929. szept-

emberében újból kancellárrá választották, de ezuttal egy évig maradt meg tisztségében. Több kormányban alkancellári tiszteletet töltött be. Ma egész nap jól érezte magát, de este féltízkor heves rosszulletet vett rajta erőt. Mire az orvos megérkezett, már halott volt. Megállapították, hogy a halált szívbenulás idézte elő. A halálhír Bécsben nagy izgalmat keltett.

## Egy telefonbeszélgetés leplezte le dr. Madzsar volt államtitkárt

Könyvkereskedősegéd volt Moszkva megbízottja

Lapzárta kor jelentik Budapestről a nagyarányú kommunista összeküvés újabb részleteit: A tizenegy letartoztatott kommunista közül Moszkva tulajdonképeni megbízottja Poll Sándor könyvkereskedő-segéd volt. Madzsar József dr. volt államtitkárt egy telefonbeszélgetés leplezte le. Poll, aki megfigyelés alatt állott, a Duna-part egyik nyilvános telefonfülkéjéből hívta fel az

egyetemi magántanárt. Nem vette észre, hogy a telefonfülke üvegfa mellett egy detektív áll, aki feljegyezte a hívott telefonszámot. Ez a szám juttatta a rendőrség kezére dr. Madzsart. Később Pollhoz dr. Tisza László csatlakozott. A detektívek a két kommunista vezért a Duna-parti korzón tartóztatták le, izgalmas dulakodás után. Érdekes megjegyezni, hogy dr. Madzsar sógora Jászai Oszkárnak.

## Álarcos banditák revolveres rablási kísérlete egy újpesti gyógyszertárban

**Az egyik rabló lelőtte a gyógyszerész-segédet — Izgalmas üldözés az uccán — Az egyik banditát sikerült elfogni — Statáriális bíróság elé kerülnek a gonosztevők**

### Afrikai uthoz akartak pénzt szerezni a rablás tettesei

Budapestről jelentik: Ma délután egy újpesti gyógyszertárban olyan véres esemény játszódott le, amelynek bizonyára statáriális bíróság előtt lesz következménye. A Deák Ferenc-uccában levő Kossuth gyógyszertárban Illés Ödön tulajdonos éppen a telefonfülkében tartózkodott és Petres Antal, a gyógytár alkalmazottja a pulnál egy receptet készített el, amikor hirtelen felpattant az ajtó és három álarcos férfi nyomult be, akik egy pillanatig tétováztak, majd az egyikük a pénztár felé tartott. Petres azonban rávetette magát, mire egy másik bandita elsütötte a kezében levő revolvert és a golyó a szerencsétlen gyógyszerész-segéd mellébe furódott, aki véresen terült el. A lármára előlépett a telefonfülkéből

Illés Ödön, a tulajdonos, akinek váratlan megjelenése megzavarta a banditákat. Ezek már nem használták többet fegyverüket, annyira megijedtek tettüktől, hanem futásnak eredtek. A gyógyszerész üldözöbe vette őket és az ucca járókelőinek segítségével a három közül az egyiket sikerült is elfogni, akiről kiderült, hogy Bárány Ernőnek hívják, 20 éves munkanélküli szabósegéd. Eleinte tagadott, később azonban megtört és bevallotta, hogy előre megfontolt cselekedettel követték el a sikertelen rablást. Aki lőtt: Havlik Ferenc, másik társa Steiner József. Petrest a kórházba megoperálták, állapota igen aggasztó. Nem kétséges, hogy a tettések, de különösen az, amelyik revolverét használta, statáriális bíróság előtt felel tetteért.

A késő éjjeli órákig vallatták Bárányt, aki az eddigi megállapításokat más szímben tünteti fel. Ő és társai Afrikába akartak utazni, de nem volt az uthoz pénzük. Így gondolták, hogy pénzt csak kloroformos rablás útján tudnak szerezni. Kloroformot viszont csak patikában kaphatnak. Szerinte ezt célozta látogatásuk a gyógyszertárban. Steinernek volt revolvere, a másik kettőt Havlik szerezte. A patikában Havlik előbb szelíden beszélt Petreshez, aki azonban állította Bárányt, amikor megpillantotta társa kezében a revolvert, rávetette magát, akkor sült el a fegyver. Érdekes körülmények között történt Bárány elfogatása. Az üldözött azt a régi trükköt használta fel, hogy úgy tett, mintha ő is az üldözők között lenne. Egy detektívnek azonban feltűnt, hogy Bárány a leghangosabb és megpillantotta a revolvert is. Ekkor odalépett hozzá és ártalmatlanná tette. A lakásán megtalálták Havlik cserkészruhás fényképét, remélik, hogy ennek alapján elfogatása könnyebben történik meg.

Petres állapota az éjjeli órákban se javult, mert az operáció után se találták meg a testében hatolt revolvergolyót.

# SPORT KÖZLÖNY

## Szép küzdelmek az AAC tenniszversenyének mai napján

Serényen folynak a játszmák — Feltűnt Kemény Mici jó játéka

Az AAC tenniszversenyének mai napján is serényen folytak a küzdelmek. Minden egyes számban több meccset bonyolítottak le, de tekintettel a szokatlanul népes mezőnyre, a verseny befejezését a legjobb esetben is csak vasárnapra várják.

A küzdelmek szolgálták néhány meglepetéssel, így például a Rodler—Kaffka pár győzelme az egyébként nagytudású dr. Crasnic házaspár felett feltűnést keltő, de meglepetésnek — kellemes meglepetésnek — számít Kemény Mici nagyszerű játéka, aki rövidesen felküzdheti magát Arad vezető hölgyjátékosainak sorába. Auer legyőzte Schwartzot, ez is nemvárt eseménynek számít. Egyébként ma a felsorolt meccseket bonyolították le:

Női egyes I. osztály: Hackerné—Kovács 6:2, 6:4, Kemény Mici—Hackerné w. o.

Vegyes páros I. osztály: Somogyi Klári, Wechsler—Kemény Mici, Kaffka 6:2, 6:2. A

Kemény—Kaffka pár erősen tartotta magát, különösen Kemény érdeme, hogy nem vált egyoldalúvá a játék, de természetesen meg kellett hajolniok a bajnok-pár nagyobb tudása előtt. Aszlán Baba, Ciitta—Schwartzné, Deutsch 6:3, 6:3.

Férfi egyes II. osztály: Szerdahelyi—Tóth 10:8, 2:6, 9:7, Auer—Schwartz 8:6, 6:4, Holländer—Auer 6:1, 6:3.

Női egyes II. osztály: Graf Gizi—Steiner Boris 6:4, 6:2, Kemény Mici—Graszner Rózsi 6:0, 6:0, Schwartzné—Deutschné 6:3, 6:1.

Vegyes páros II. osztály: Schwartzné, Deutsch—Paretz, Hannel 6:1, 6:2, Rodler Mányi, Kaffka—dr. Crasnicné, dr. Crasnic 4:6, 6:2, 10:8, Kovács Ilus, Kovács—Vancuné, dr. Dorca 6:3, 6:0.

A versenyt holnap folytatják és az egyes küzdelmek már a kora reggeli órákban kezdődnek.

O Európán turán az olimpiai bajnokok. Az olimpiáson győzelemmel szereplő atléták: Tolan, Eastman, Carr, Metcalfe, Beard és Hill európai turára indulnak, amely során Magyarországra is ellátogatnak.

## Ujabb atlétikai világrekordok az utóolimpiáson

Csikagóból jelentik: A losangelesi olimpiász befejezése után az egybesereglett kiváló atléta garnitúrát nem hagyják kiaknázatlanul az élénk menedzserek. Az olimpiász több kiválóságát Csikagóban nagyszabású meetingen állították starthoz, amelynek kiemelkedő eredménye a lengyel származású, de clevelandi Stella Wachla (Wachlaskievitz) új rekordja a 200 m.-es sprinten 24.1 mp.-es idővel. A többi eredmények: 100 m.: 1. Metcalfe (USA) 10.3 mp. 200 m.: 1. Brechmayer (német) 21.2 mp. 400 m.: 1. Foqua (USA) 47.8 mp. 800 m.: 1. Edwarda (Canada) 47.8 mp. 1500 m.: 1. Crowley (USA) 4:03.08 mp. 3000 m. akadályverseny: 1. Cludge (USA) 9:18.1 mp. 5000 m.: 1. Kousinszky (lengyel) 14:59.9 mp. 10.000 m.: 1. Shyring (német) 32 p. 34 mp. 4x100 m. staféta: 1. USA 42 mp. 490 m. gátfutás: 1. Facelli (olasz) 52.5 mp. Távolugrás: 1. Cator (Haiti) 7.49 m., magasugrás: 1. Ward (USA) 187.5 cm. Súlydobás: 1. Sexten (USA) 15.56 m. Diszkoszvetés: 1. Laborda (USA) 47.27 m.

## Vasárnap már a bajnokságért játszanak Aradon

AAC—ATE-meccs az előtérben. — Teljes fordulót bonyolítanak le

A nyári szünidő alatt kevés kivétellel eseménytelen mérkőzésnek volt szemtanuja az aradi közönség és most, vasárnap ezeken a barátságos mérkőzéseken túl ismét alkalma lesz pontokra menő küzdelemben gyönyörködni. Ismeretes, hogy az AMTE és a Gloria kiválása következtében Arad kerület bajnokságáért az Olimpia, AAC, ATE, Transylvánia, Tricolor és Unirea csapatain kívül a II. osztályból felkerült Hakoah és a Soimi is küzdeni fognak. A bajnoki rajt küszöbén a csapatok nagyon készülődnek az összecsapásokra és minden egyes csapat legjobb játékosát veszi fel a küzdelmet. A vasárnapi bajnoki mérkőzések közül messze kimagaslik a két bajnokaspiránsnak az AAC-nak és az ATE-nak küzdelme. A két ósvális összecsapása ígéri a legjobb sportot, mert Arad két legrégebbi együttese nemcsak, hogy stílusról, hanem az utóbbi időkben feltűnően fejlődésről tett tanúbizonyságot. — Az AAC és az ATE mérkőzésén kívül a következő meccseket bonyolítják le: Hakoah—Olimpia, Unirea—Tricolor és Soimi—Transylvánia.

O Győzött a Bocskaj holland turájának negyedik állomásán. Eindhovenben az ottani Phillips SV ellen 3:0 arányban.

O Glanczmann hazatért. Váradról jelentik: Nagy meglepetésre a NAC hűtlen szélsőjátékosai, a válogatott Glanczmann hazatért és vasárnap máris szerepelni fog a zürichi Young-Fellows ellen.

## A németek leghiresebb vízipólójátékosai Romániába jön és meg akarja szervezni a román vízipólóportot

Los-Angelesből jelentik: A magyar vízipóló játékosok vezére: Komjádi, érdekes beszélgetést folytatott a német vízipólócsapat „öreg” játékosával. Rademacher kijelentette, hogy nem játszik többé, mert érzi, hogy már nem a régi. Már 34 éves...

Cordes, aki ma is a világ egyik legjobb hátvédje, szintén nem játszik többé a német csapatban. Nem azért, mert öreg, hanem mert hivatása Romániába szólítja és ott nem tudja megfelelően folytatni tréningjeit. Kijelentette azonban, hogy megpróbálja Románia vízipóló-sportját is nivóra emelni, ha olyan helyre kerül, ahol erre alkalma lesz.

O A belényesi Dacia sikerei. Belényes futballcsapata a Dacia két hét alatt három mérkőzést bonyolított le és a csapat kiváló játékerejére mi sem jellemzőbb, hogy mind a három meccset megnyerték, még hozzá szenzációs, 10:0 gólarányban. A hármas széria első győzelmét a silindri Sportklub ellen érték el, itt 5:0-ra győztek. A második meccs eredménye, amelyet a buttyini Crisul ellen játszottak le 2:0-ra végződött, harmadizben 3:0-ra győztek a Vointa felett.

O Az AMTE nyári mulatsága. Az aradi munkás-egyesület, az AMTE 20-án a Halász Csárdában nagyszerűnek ígérkező nyári mulatságot rendez. A mulatságon különböző ötletes és szórakoztató számmal fognak gondoskodni a közönség mulattatásáról.

## Vérfürdővel fenyegetőznek az osztrák nemzeti-szocialisták

Papirrongynak deklarálták a lausannei egyezményt és új választásokat követelnek

Bécsből jelentik: A szövetségi tanácsban a nemzeti szocialisták obstrukcióba kezdtek a lausannei egyezmény ellen, amit, mint ismeretes, egy szavazat fölényvel sikerült a kormánynak a nemzetgyűléssel megszavaztatni.

Schattenfreh nacionalista képviselő dörögdelmes beszédben jelentette ki, hogy a hazáruklal nem sokat teketóriáznak, hanem végeznek velük. Borzalmas vérfürdővel fenyegetőzött

és papirrongynak nevezte a lausannei egyezményt. November hatodikáig új választást követelt, különben vérbe borul egész Ausztria.

Leszögezték a nacionalisták, hogy a lausannei egyezmény megsérti az ország politikai szabadságát, súlyos terheket ró a nemzetre, veszedelmes gazdaságpolitikai intézkedéseket tartalmaz és a külföld gyámkodása alá helyezi az osztrák népet.

## Kommunista üzelmek miatt Budapesten letartóztattak egy volt államtitkárt

Nagyarányu összeesküvést leplezett le a rendőrség — Előkelő könyvkereskedő a letartóztatottak között

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség ismét nagyszabású kommunista letartóztatásokat eszközölt. Sallay és Fürst elfogatása óta a rendőrség törekvése odairányult, hogy megállapítsa, hol készültek azok a nyomtatványok, amelyeket a kommunista vezérek terjesztettek. Ma azután a főkapitányság szenzációs fölfedezést tett. A Görgey-ucca 8. számú házban titkos nyomdát leplezett le, ahol Kopacsék Margit 30 esztendő csehszlovák állampolgárságú nő volt a vezető. Megállapították segítőit is Pestalits Emilia 30 esztendő munkásnő személyében. Mindkettőjüket letartóztatták. A felfedezéssel kapcsolatosan letartóztatásba kerültek azonban még a következők: Glotz Béla, Hajdik Ferenc, Kálmán Béla kereskedősegédek, akikről kiderült, hogy a magyarországi kommunista mozgalom aktív részesei. A mozgalom szellemi vezetői is a rendőrség foglyai. Ezek között méltán feltűnést kelt dr. Madzsar József egyetemi magántanár személye, aki a Károlyi Mihály-kabinét népjóléti államtitkára volt és kommunista ügyekben meglehetősen kompromittált egyén, de letartóztatták dr. Tisza Lászlót, a Tisza-féle neves könyvkereskedő-cég belfogóját is. Mindketten a

sajtótermékek terjesztésével voltak megbízva. Beismerő vallomást tettek.

Kivülük előállítottak a főkapitányságon egy gépirónót, nevezetesen Kürti Hedviget, aki a nyomtatványokat gépelte, továbbá Zai Károly 25 éves rajzoló, aki a nyomdában mint cinkografikus működött. A délután folyamán folytatódott a letartóztatások. Ekkor került rendőrkézre Sebes László, továbbá Poll ismert kommunisták, akik még a Szántó-féle mozgalom óta ismeretesek. Le is tartóztatták akkor őket, itélkeztek is felettük, de külföldre menekültek. Kettőjüket bízták meg Sallay és Fürst munkájának gyakorlati keresztülvitelével. A nyomdában lefoglalt nyomtatványok most már a Sallay és Fürst kivégzése utáni helyzettel foglalkoznak. A röpcédulák vigasztalólag szólnak a kommunistákhoz, hogy ne csüggedjenek, mert ha nagy veszteséget is okozott Sallay és Fürst kivégzése a kommunista mozgalomnak, működik még más központi nyomda és iroda Budapesten, amely átveszi Sallayék szerepét. A letartóztatások ügyében a közbejött ünnepek miatt az ügyészség csak hétfőn dönt, hogy statáriális bíróság elé állítja-e a letartóztatottakat, vagy nem.



**Beraktározást**

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO“, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.



**Díjmentes utazás a Lipcsei Vásárra**

Lipcsei őszi vásár 1932.

Bővebb felvilágosításokat nyújt a tiszteltetett képviselő **V. ANGERBAUER JENŐ** Timisoara I. Str. Gen. Proporgescu 3, Telefon 70.  
Mintavásár: Augusztus 28-tól szeptember 1-ig bezárólag. Textilvásár: Aug. 31-ig. Építési- ház és üzemanyagvásár aug. 28-tól szept. 1-ig bezárólag.

**KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY****Egyetlen testületbe tömörülnek az ország összes kereskedői**

**Engel Gyula nyilatkozata a kereskedők brassói gyűléséről — Minden testület megtartja autonómiáját — Mennyi adót fizetnek a kereskedők és iparosok?**

**Ötven százalékkal kell leszállítani az italmérési illetéket**

Engel Gyula, az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusának elnöke, az elmúlt éjszaka érkezett haza arról a nagyjelentőségű konferenciáról, amelyet Brassóban tartottak az egész ország kereskedelmi testületeinek, szövetségeinek, szindikátusainak vezetői. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Engel Gyulát, aki a következő érdekes részleteket mondotta el a konferenciáról, amelynek határozatai rendkívüli kihatással lehetnek az ország kereskedelmi, de főleg a kereskedők szervezeti életére:

— A konferencián körülbelül nyolcvan vettek részt. Az elnöki tisztet Bologha Emil, a brassói román kereskedők egyesületének elnöke, valamint Palmbert Alfréd, a német kereskedelmi grémiumok szövetségének elnöke látta el. Részt vett a konferencián Madgearu miniszter képviselőjében Masuchi Ágoston vezérfelügyelő és megjelentek többek között: Kun Richard, az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke, dr. Fried János, a Szövetség főtitkára, Niculescu-Ritz, a Sfatul Negustoresc vezértitkára, valamint Groza Péter volt miniszter. A konferencia határozatai közül a legfontosabb az, amelyben kimondták, hogy:

**az ország kereskedelmének különböző érdekképviseleti alakulatait egyetlen központi szervben egyesítik.**

illetve ezeket az alakulatokat, amelyek autonómiájukat továbbra is megtartják, ezentúl egyetlen központi szerv fogja képviselni, amely mögött azonban ezentúl nemcsak egy országrész, vagy egy nemzetiség, hanem az egész ország kereskedelme fog állani. Az Erdélyi Kiskereskedők szövetsége, amelynek központja Brassóban van, a konferencián már ki is mondotta, hogy belép a Kereskedelmi Testületek Szövetségének tagjai sorába. Ugyanezt határozta el a Brassói Román Kereskedők Egyesülete, az erdélyi német kereskedelmi grémiumok szövetsége és a Sfatul Negustoresc központja hozzájárult ahhoz, hogy erdélyi fiókjai a Szövetség tagjainak sorába lépjenek. Így tehát Erdély beszerzése már megtörtént. A többi országrészek megszervezését az érdekelt delegátusok magukra vállalták és kötelezték magukat arra, hogy szeptember 12-ig beszámolnak az elért eredményről. A kongresszus egy 25 tagú bizottságot delegált, amely szeptember 12-én ismét összeül Brassóban. Ezen az értekezleten minden valószínűség szerint

**a regáli, bukovinai, besszarábiai és dobruzdai szervezetek is bejelentik a központi intézményhez való csatlakozásukat.**

Einek a szervezetnek, amely az ország egész kereskedelmének reprezentánsa lesz. Bucurestiben lesz a székhelye. Az elnökválasztás, valamint az igazgatóság választása a közeljövőben szintén megtörténik. Az említett 25 tagú bizottságnak a Szövetség részéről Kun Ri-

chárd, Rosenfeld Jenő, dr. Fried János, valamint magam vagyunk a tagjai.

— A konferencia során több előadás hangzott el a kereskedelem problémáiról. Kun Richard a Szövetség működéséről, Groza Péter a kereskedők megszervezésének szükségességéről, dr. Fried János a kereskedelmi hitel kérdéséről, Ciurcu, a Kiskereskedők Szövetségének elnöke a konverzióknak a kereskedelemre való kihatásáról beszélt. Nagy érdeklődést váltott ki Palmbert Alfréd előadása,

**Az italmérési illeték egyike a legigazságtalanabb adónemeknek**

Engel Gyula ezután azt az előadást ismertette, amelyet ő tartott a brassói konferencián. Az előadásban Engel Gyula az italmérési illetékekről beszélt és kifejtette, hogy ez egyike a legigazságtalanabb adónemeknek. Rávilágított arra, hogy az államnak is az lenne az érdeke, hogy ezt az adót — amelyet végeredményben ugyanis a közönség fizet meg — ne a kiskereskedőktől, korcsmárosoktól hajtsák be, hanem azt a fogyasztási adóval egyidejűleg kelljen fizetni. Így az ellenőrzés is könnyebb lenne. Igazságtalanság, hogy az italmérési adót a házbér nagysága alapján kell fizetni. Ezáltal bekövetkezhet az, hogy a kis házbért fizető, de nagy forgalmat lebonyolító kereskedő fizeti a legkisebb adót. A nemrégiben megjelent lakbértörvény úgy intézkedik, hogy a házbéreket és üzletbéreket az 1929. évi házbér 75 százalékára szállítsák le. Követelni kell, hogy az ez évi italmérési díjak kivételénél már ezt a leszállított üzletbért vegyék alapul. Súlyos a jelenlegi rendszer azokra a kereskedőre nézve is, a kiknek saját házukban van üzletük. Ezeknek italmérési illetékét az 1928-as üzletbérhez viszonyítva állapították meg és a mai kivételnél is ezt veszik alapul. Így például előfordul az, hogy akinek 12 ezer lej házbért vettek alapul, eddig hatezer lejt fizetett. Ezt az alapot 25 százalékkal csökkenteni kellene és ebben az esetben az adó csak négyezer lej lenne. Rávilágított Engel Gyula arra, hogy akkor, amikor a szeszmonopol csak hat százalékos hasznot biztosít a kiskereskedőnek, nem lehet attól ilyen nagy italmérési illetéket követelni. Elmondotta, hogy a szeszmonopol törvény 223-ik szakasza az italmérési illetékek megfelelő osztályozásával foglalkozik. Egyes pénzügyigazgatóságok — például a nagyváradi és a szatmári — az italmérési illetékeket az új törvény szellemének megfelelően vetették ki ez év januárjáig visszamenően és a fűszerüzletekben az eddigi illetéknek csak a felét követelték. Kívánatos volna, hogy ezt a rendszert az egész országban életbeléptessék. Az Engel Gyula előadásában foglalt kívánságokat — amelyek között a községi italmérések bérének megszüntetését is kérte — memorandumba foglalták és ezt a memorandumot Orghidan, a Kereskedel-

amelyben arra világított rá, hogy a Kereskedelmet egyrészt milyen aránytalanul nagy terhek sújtják, másrészt pedig azt fejtette ki, hogy az erdélyiek mennyivel több adót fizetnek, mint a regát. Elmondotta, hogy a pénzügyminisztérium 1929-es statisztikája szerint,

az egyenes adók összege 3 milliárd 90 millió 803 ezer lejt tett ki, ebből a kereskedelem és az ipar 2,216.852 lejt fizetett,

míg a többi szabadfoglalkozások 873.951.000 lejt. Kifejtette, hogy az adók 70 százalékát Erdélyre vetik ki. Rendkívül érdekes statisztikát olvasott fel arról, hogy például mennyi adót fizet egy brassói és egy bucuresti-i kereskedő. Így például egy brassói rövidáru-kereskedő adója 1931-ben 485 ezer lej volt, 1932-ben ezt 600 ezerre emelték fel. Ezzel szemben egy a főútvonalon fekvő, hasonló tőkével dolgozó bucuresti-i rövidáru-kereskedő adója ma 548 ezer lej. Porcellánszakma: Brassói kereskedő adója a múlt évben 300 ezer lej, 1932-ben 420 ezer lej, hasonló bucuresti-i kereskedő adója ebben az évben 100 ezer lej. Cipőszakma: Brassói kereskedő adója 1931-ben 850 ezer lej, 1932-ben 1.300.000 lej, a bucuresti-i cégé 200 ezer lej. Konfekciós szakma: Brassói kereskedő 1931-ben 380 ezer lej, 1932-ben 500 ezer lej, hasonló bucuresti-i kereskedő 260 ezer lej. Az előadó természetesen az adóterhek arányos és igazságos elosztását követelte.

mi és Iparkamarák Szövetségének elnöke, Palmbert Alberttel és Niculescu Ritz vezértitkár kíséretében elvitte Madgearu miniszterhez, akitől a fentemlített kívánságok teljesítését kérték.

— **Ujjászervezik a gyufatrösztet.** Stockholm-ból jelentik: A gyufatrösztet ujjászervezésére felállított bizottság, mely svéd, angol francia, amerikai és svájci szakértőkből áll, a hét elején megkezdte tanácskozásait.

— **Revizló alá veszik az állatkivitteli vámokat.** Bucurestiből jelentik: Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium, valamint az olasz kormány közt folyó tárgyalásokat a jövő héten folytatják. A két ország közt megindult tanácskozások főleg az állatkivitteli vám revizióját célozzák és a megbeszélések befejezése annál is inkább sürgős, mert a román-olasz kereskedelmi egyezmény augusztus 31-én lejár. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rövidesen tárgyalásokat kezd a cseh-szlovák kormánnyal egy cseh-román clearing-egyezmény megkötésének érdekében.

— **Figyelmeztetés a háztulajdonos és vízvezetési szerelők részére.** Tekintettel a túlzott vízfogyasztások miatt tett felszólalásokra, a városi vízművek a következőket hozzák a közönség tudomására: Minden szokatlan mérvű vízfogyasztás, amely a vízművek kiküldöttel által, a háztulajdonosoknál lévő jegyzékbe be lett vezetve, valamint minden, a vezetékekben talált hiba, a háztulajdonosok által a vízvezetési üzemeknél írásban bejelentendő, míg a vízvezetési szerelők, akik belső berendezések megjavításával vannak megbízva, jelentsék a munkálatok megkezdését a vízvezetési műveknek, mert csak abban az esetben tud beküldött eszközölni a hibák következtében előállott túlfogyasztásból. Együttal újból tudomására hozzuk a háztulajdonosoknak, hogy a vízórák befagyása által okozott károkat ők felelősek, ezért saját érdekükben kívánatos, hogy tegyék meg a szükséges óvintézkedéseket még idejében a befagyás ellen.

A szerkesztésért  
STALBER ISTVÁN  
felel.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

**Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151**

### ALKALMAZÁS.

RENDES, tiszta mindenféle szobaleányt, azonnal, vagy szeptember 1-ére keresek. Dr. Bergmann Walterné, Str. Dragos Voda, volt Szekeres-uca 14., I. emelet. 2741

INTELLIGENS URILEANY iródi alkalmazást keres. Tökéletesen bírja a román és magyar nyelvet. Perfekt gépirónő. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉPESÍTETT péksegédet azonnali beállításra keres Melles Ferenc. Silind a. 2. 36

**Jómegjelenésű, agilis akvizitőr külső munkára felvétetik.** 3485

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

### LAKÁS.

HÁROMSZOBÁS uccai komfortos lakás, fürdőszobával azonnalra kiadó. Bővebbet volt Kálvin János-uca 8. szám.

KIADÓ november 1-re földszinten 2 uccai szoba, 1 előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Érdeklődni Stern Lipót háziulajdonosnál (volt Hunyadi-u. 1.) Str. Corvin.

KIADÓ tiszta butorozott nappali szoba külön bejárattal, fürdőszobával Kőnyök-uca 11a. I. emelet jobbra. 2559

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KÉTSZOBÁS, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás földszinten kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

### VETÉLESEMLADÁS.

SÜLYESZTHETŐ PFAFF VARRÓGÉP, neszeser, sakk, rézagy, intarziás, antik szekrények, asztalok, vitrinek, Biedermayer székek, komód, fall vitrin, tükrök, festmények, modern és régi szobaberen-dezesek, perzsaszőnyegek, gyönyörű vázák, modern fotelok, ékszeres, álló villanylámpák, ágyak, szekrények, tonet székek, faragott garnitúra. antik óra, zongorák, hegedűk, 12 személyes ezüst evőeszköz, 12 személyes Neu Wien étkező-készlet, díszágyak, stb. ELADOK. — SALGÓNE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-pal. 1000

HÁROMLAMPÁS hálózati rádiót vennék jókarban lévőit. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

JÓ ALLAPOTBAN levő, fizetőképességű részegépet megvételre keresek. Roth János, Str. Sinagoga (Chorin Aron-uca) 2-4. 2740

BÉRBE. ESETLEG VÁSÁRLÁSRA KERESK fiókos tiszta heverő-szöveget, ru hásszekrényt szöveget. Cimeket a kiadóhivatalokhoz az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalába kérek. 2686

JÓ ALLAPOTBAN levő fürdőszoba porcellán mosdó megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KERESK különböző szőrméket, u. m.: perzsabundát, nutriát, hermelint, perzsa darabokat, arany fogsorokat, gyári és perzsa szőnyeget, komplett szobabere-ndezéseket, ezüsttárgyakat, figurális porcellánokat, Biedermayer szakot, két Biedermayer fotelt antik butorokat, már más porcellánokat, üveg és porcellán sém vizeket stb. SALGÓNE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota. 1000

GUMMICSÖVET kertlocsolásra, 25-30 tolyómétert, kitűnő állapotban, keresek, ármegejelölést kérem. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

HASZNALT, kitűnő állapotban levő bicikli jó gumikkal, megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

### INGATLAN.

5X1 SZOBÁS LAKÁSOS BÉRHÁZ és a Mossóczy-telepen egy TELEK olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

## HUNGARIA

### Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

## RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

### Az elektroakusztikus zongora

Tudjuk azt, hogy egy normális zongoránál úgy a magas, mint a mély hangok nagyon gyengén érvényesülnek. Rádióátvitel esetén a zongora által keltett hanghullámokat mikrofon veszi fel. A mikrofonnak azonban az a sajátsága, hogy a magas és mély hangokra csak gyengén reagál. Ha még ehhez hozzávesszük az esetleges rossz teremakusztikát, érthető, hogy rádióon keresztül miért hangzik a zongora olyan lehetetlenül.

Többen próbálkoztak ezen segíteni, s a különböző konstrukciók egész sorozata ismeretes. Alapelvük azonban alig különbözik egymástól. Lényegileg a hur rezgése egy alatta elhelyezett elektromágnesbe, a hangnak megfelelő rezgésű váltóáramot idéző. Ezt aztán, a már ismert módon, felerősítik és hangszóróba vezetik, vagy az adóállomás modulálására használják fel. További előnye még a hang-erősségnek tág határok közötti változtathatósága is, sőt ezen zongora révén valóra vált a komponisták és zongoristák régi álma, az egyszer leütött hang, vagy akkord hangerejének megváltoztatása.

A különböző megoldások közül a legsikerültebb a „Bechstein—Siemens—Nernst“ zongora, amely még rádiókészülék is tartalmaz.

A budapesti műegyetemen kötelező tanterv lett a rádiótechnika. Négy évvel ezelőtt a műegyetem tanári testülete, a kultuszminiszterrel egyetértőleg úgy határozott, hogy a műegyetem új tantervébe kötelező hatálytal felveszi a rádiótechnikát is és pedig ne-

gyedéves hallgatók részére. Ez a rendelkezés a jövő tanévben jut érvényre, amennyiben az akkor első éves technikusok most lesznek negyedévesek.

### Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, AUGUSZTUS 20.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.45. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar: Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Rendőrzenekar. Szórakoztató zene. 22. Szkeccs. 22.20. A leipzig-i Kantorei-kar hangversenye. — Budapest. I. 10. Szent István napi körmenet és ünnepi nagymise a koronázó templomból. Majd: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 4. Gramofonhangverseny. 6.15. Mándits-szalonzenekar hangversenye. 7.15. „Iskola.“ Elbeszélés, Irta és felolvassa Kosztolányi Dezső. 7.45. Nagy Izabella magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 9. „Szent István.“ Dr. Deér József előadása. 9.30. Sport-eredmények. 9.45. Színműelőadás a stúdióból. „Balatoni rege.“ Regényes vígjáték, Irta: Herczeg Ferenc. Majd utána: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 13. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 13.30. Weber-zenekar. 15.45. Pertile Aureliano gramofonlemez. 17.15. Hires amerikai zenekarok. Gramofon. 22.05. Bécs nyáron című hangverseny. 23.45. Gaudriot-jazz Medina Dario énekével. — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rendőrzenekar. 19. Kivánsághangvers. 20. Adamovics-Dubcska Bozsana énekesnő hangversenye. 21.25. Rendőrzenekar. 23. Tarka óra. I. Vendéglői zene. — Berlin. 18.05. Szórakoztató zene. 21.05. Schubert: A-moll szonáta. 22. Rádiógyűvölég zenekarra. 0.30-ig: Tánc. — Heilsberg. 18. Szórakoztató zene. 21.15. Zongoraverseny. 0.30-ig: Tánczene. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.20. Rendőrzenekar. 20.30. Falusi zene. 21. Operaáriák. — Milano. Tánczene. 21.05. Vegyes zene. 22.45. Rendőrzenekar. 24. Könnyű zene. — Palermo. 22.20. Gramofon. 22.45.

Straus: Varázskeringő című operettje. — Róma. 19.30. Szoprán-hangverseny. 19.45. Vegyes hangverseny. 22.45. Rendőrzenekar. — Svájci aleman adó. 18.30. Harmonika. 21. Harangzó. 21.30. Svájci énekkarok. 22. Szórakoztató zene. 23.45. Gramofon. Utána: Tánczene.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 21.

Bucuresti. 11.45. Karének. 10. Puciano-zenekar, román zene. 13. Gramofon. 17. Falusi zene. 18. Könnyű és román zene. 19. Ionescu-zenekar. 20.40. Rossini: Sevil-lai borbély című operája. — Budapest I. 12. Reiorlátus Istenisztelet. 1. Róm. kath. istentisztelet. 4. Gramofonhangverseny. 6. A szentistváni gyermekkorús a „Gyöngyösbokrétaból.“ 7. Virány László szalonzenekarának hangversenye. 8. Rátkai Márton és Somogyi Nusi művészestje. 10. Sporteredmények. 10.20. „Az operett fejlődése.“ XVI. rész. Farkas Imre előadásával. Utána: Sporteredmények. — Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. — Budapest II. 3-4. Gramofonhangverseny. — Bécs. 11.50. Schütz Ferenc orgonaművész. 13. Közv. Salzburgból: A filharmonikusok Strauss Richárd vezényletével. 14.50. A wieni szimfonikusok operettangversenye. 22.15. Meyer-Förster: Heidelbergi diákélet című operettje. 0.35. Geiger-zenekar szórakoztató zenéje. — Belgrád. 12.30. Gramofon. 14.05. Gramofon. 14.30. Rendőrzenekar. 15.30. H. 18. Cigányzene. 19.30. Népdalok. 21.25. Karének. 23.05. Tomics operaénekes hangversenye. 0.20. Gramofon. 0.40. Cigányzene. — Heilsberg. 17.45. Szórakoztató zene. 23.35. Bécsi dalok. Utána: tánczene — Kassa. 18. Szórakoztató zene a Csorba-tói Mory-szállóból. 20.40. Gramofon. 0.25. Tánczene. — Langenberg. 21. Leipzig. 22.30. Heilsberg. 23.30. Fall Leó: Édes öregem című operettje. — Milano. 18.30. Tánczene. 21.05. Gramofon. 22.30. Verdi: Szicíliai vecsernye című operája. — Prága. 17. Zenés ébresztő. 9. Karlsbad reggeli zenekar. 12. Fürdőzenekar közv. 14.05. A nemzeti gárda fúvós zenéje. 21.30. Operett. Majd: Cseh zeneszerzők jazzművel. Gramofon. — Svájci aleman adó. 18. Szórakoztató zene. 19.30. Gramofon. 21.05. Gramofon. 22. Zongorahangvers. 23.45. Rendőrzenekar.

## Constructia Tritthaier S. A.

Építési és Mérnöki iroda Arad, Str. J. Vulcan (Kazinczy-uca) 6. sz. Elvállal új építkezéseket, atalakitásokat, vasbeton munkálatokat. Jótállás mellett nedves falaknak szárazzá tételét saját módszere szerint, valamint köz- és magánépületek tervezését, építkezések vezetését, ellenőrzését és felülvizsgálását.

### ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

## A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

**KAUFMANN-vendéglőt.**  
Kitűnő házikoszt.

### KÜLÖNFÉLFK.

FELHIVOM Arad város közönségének figyelmét, aki Kárász Emil aradi lakost segítségben részesíteni kész, az adományát jelentse be: Kárász Emil, Arad, P. Avram Iancu 9. lakására. Nagyatyám Weisz Mór ismert nagyiparos volt és nagybátyám néhai Weisz Sándor cukorgyáros volt. 2734

KIHORDATOK bármily mennyiségű tárgyat. Érdeklődni: Stern L., Str. Corvin (Hunyadi-u.) 1.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!